VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XIII. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM. ÁRA: 60 FILLÉR 1971. MÁRCIUS 4.

A KISZ kongresszusa előtt:

Egyetemi küldöttértekezlet április 23-án

Február 18-án e félévi második ülését tartotta a KISZ vb. A féléves munka elsőrendű céljaként a kari és egyetemi küldöttgyűlések előkészítését, a kétéves számvetést és programadást, valamint a KISZ VIII. kongresszusára való felkészülést jelölték meg.

A küldöttértekezletek időpontját máris ismertethetjük: általános karon március 16-án, a kereskedelmi karon március 26-án, az ipari karon március 27-én jönnek össze a küldöttek. Az egyetemi küldöttértekezletre április 23-án kerül sor.

A küldöttek elé kerülő beszámolók a karokon reszortok szerint elemzik majd a karok munkáját, melyet igen hasznos lesz összehasonlítani a vb reszortfelelőseinek saját munkaterületükről készített értékelésével. A karok hallgatóinak küldöttei képet kaphatnak a beszámolóból, a végzett politikai munka, tanulmányi, kultúr-, sport-, kollégiumi munka kétévi alakulásáról és a tervekről, valamint a kar szervezeti életének, a mozgalmi munka módszerének, a hallgatói érdekvédelem és képviselet, stb. helyzetéről és programjáról.

Az elkövetkező hetek és hónapok teendői mellett a vb két írásbeli anyagot tárgyalt. A kultúrmunka szervezeti kereteiről, valamint az alapszervek felépítéséről készített javaslatokat a résztvevők hosszas vita után elfogadták.

Mészáros Tamás, a KISZ vb kultúrfelelőse részletesen kifejtette, hogyan teremtődtek meg a jó együttműködés feltételei a KISZ és a kultúrosztály között.

Kiemelten foglalkozott a klub működésével, s ennek kapcsán hangsúlyozta a kultúrmunka „részjellegét" az egyetemen folyó politikai-nevelő feladatok speciális megvalósításában. A vb tagjai egyetértettek az anyagban foglaltakkal, kiemelték, hogy az elmúlt évekhez képest javult a kulturális munka és az együttműködés a kultúrosztály keretében dolgozókkal, ugyanakkor feltétlenül szükségesnek tartották, hogy a gyakran spontán csoportkezdeményezéseket koordinálják, és minden évben a mozgalmi munkával szinkronban meghatározzák a kultúrrendezvények irányvonalát.

Második napirendi pontként a vb **Tarcsi Gyula** előterjesztése alapján állást foglalt **az oktatási reform előrehaladásával szükségessé vált alapszervi felépítés módosításában.** A vitaanyag leszögezte, hogy az alapszervi struktúra változtatásához közös irányelvet kell adni, közös formát azonban az egyes alapszervek eltérő jellege miatt nem lehet kidolgozni. A cél az, hogy a hallgatók minél több időt töltsenek együtt mozgalmi egységük keretén belül, vagyis egy alapszerv tagjai minél gyakrabban találkozzanak az oktatás ideje alatt.

A reform koncepciója alapján a jövőben a szakágazat lesz meghatározó, s nem a szak, ennek pedig az alapszervi felépítésben is tükröződnie kell.

Problémát elsősorban a nagylétszámú szakok jelentenek (pl. ipar), a kisebb létszámú szakoknál (pl. tanár), célszerű megtartani a jelenlegi formát. Az anyag azonban nem a létszámot tekinti döntőnek az új szisztéma kialakításában, hanem azt tartja rendezési alapnak, hogy egy-egy konkrét esetben mennyi az a hallgatói létszám, amely az oktatási mechanizmus azonossága mellett optimálisan szervezhető. Megoldásként a következő javaslat született:

a) az első évfolyamon maradjon meg a jelenlegi rendszer, b) a karokon a kis szakok alkossanak továbbra is egy-egy alapszervezetet, c) a többcsoportos szakokon hozzanak létre szakágazati alapszerveket.

Így a sajátos mozgalmi lehetőségek a reform megvalósítását is segíthetik.

A koncepció megvalósításához kellő körültekintés mellett feltétlenül szükséges, hogy az elsőévesek a szakágazatról alaposan, a döntéshez már ekkor megfelelő módon legyenek informálva, s az év végén megfelelő biztonsággal tudják megjelölni a választott szak mellett az érdeklődésüknek megfelelő szakágazatot is. Amennyiben e feltételek teljesülnek, az alapszervek egyes tagjai három éven keresztül heti 10—14 órát együtt tölthetnek. Ez várhatóan elősegíti az alapszervi munkának mind mennyiségi, mind minőségi javulását. A fenti javaslatot a KISZ-bizottság február 25-i ülésén jóváhagyta.

—k—

A TAVASZ ELJŐ (Foto: Bajusz)

Március nyolcadikát az 1910. évi koppenhágai nemzetközi nőkonferencia nyilvánította a nők ünnepévé. A konferencia komoly programot tűzött maga elé. Először a nők választójogának kivívása, majd a nyolcórás munkaidő biztosítása és az „egyenlő munkáért — egyenlő bért" elvének érvényesítése volt a kibontakozó nőmozgalom fő célkitűzése. Később, a 20-as és 30-as években a háború és a fasizmus elleni harc, majd az 1945-ben alakult Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség munkájának középpontjában a béke megőrzéséért folytatott harc áll.

A felszabadulás óta eltelt negyedszázad jelentett döntő változást a dolgozó nők politikai, gazdasági és szociális helyzetében.

Pártunk X. kongresszusának határozata fokozottan előtérbe állítja a dolgozó, tanuló nők helyzetének javítását, a női egyenjogúság elve teljes mértékben való érvényesülésének feladatait.

A határozat fogalmazása egyértelmű — társadalmi összefogással, minden szinten a gazdasági és politikai vezetés megfelelő intézkedéseivel kell biztosítani, hogy mindenütt megszűnjön a nők hátrányos megkülönböztetése. E határozat szellemében úgy érezzük, hogy az országos jellegű megoldott kérdések mellett, tanuló lányaink, asszonyaink munka és létkörülményeinek javításában optimális mértékű rendezésre kell törekednünk.

Nőnapkor mindannyian szívből köszöntjük a lányokat, asszonyokat, édesanyákat — a béke és boldogság őrzőit.

Doktori diploma

Mohamad Djahanfar iráni származású, elvégezte a teheráni közgazdasági egyetemet, Londonban, majd Indiában folytatta tanulmányait. Egy évvel ezelőtt a magyar és az iráni állam között fennálló kulturális egyezmény keretében hazánkba érkezett. Itt, egyetemünkön végzett tudományos munkát dr. Ollé Lajos mellett, a statisztika tanszéken. Sokat és jól dolgozott, tanult. Doktori disszertációját angol nyelven nyújtotta be.

1971. február 22-én dr. Barna Gyula dékán elvtárs nyújtotta át a doktori diplomát:

— Bár a diplomán az eredmény nincs feltüntetve, szeretném ezúton is kihangsúlyozni, hogy Mohamad Djahanfar úr a tanszéken nagyon jó, eredményes munkát végzett, disszertációja nagyon tartalmas, valóban szép eredményeket tükröz.

— Szeretném megköszönni mindenekelőtt az önök kormányának, hogy lehetővé tette számomra tanulmányaim folytatását. Köszönettel tartozom dr. Ollé Lajosnak és a tanszék többi munkatársának, hogy munkámhoz bármikor őszinte segítséget adtak. Még sohasem tapasztaltam olyan őszinte együttműködést, mint itt, az önök egyetemén. Örömmel tölt el, hogy ezek után még több diákunk jöhet az önök egyetemére, még hosszabb tanulmányokra — mondta diplomájának átvételekor dr. Mohamad Djahanfar.

— bgy —

HÍREK

Március 4-én 19 órakor a klub vendége Főcze Lajos elvtárs, a KISZ KB titkára. A beszélgetés témája: KISZ-kongresszusról — egyetemistáknak — egyetemistákról.

●

Március 10-én délelőtt 8 órától egyetemünk klubhelyiségében önkéntes véradás lesz. A begyűjtött vér segítségével másnap két nullás vércsoportba tartozó beteg szívműtétjét kívánják biztosítani.

●

A Mi című kiadvány márciusi tartalmából:

— Küldöttgyűlések, választások.

— A vizsgaidőszak tapasztalatai.

— II. éveseknek a szakágazatosításról.

— Előzetes az építőtáborokról.

— A menzáról.

— Hírek.

A Mi most a szokásosnál is több oldalon jelenik meg.

●

Az 1970-es közgazdászbál alkalmából kiírt kabarépályázat zsürije a 300 Ft-os első díjat Kandikó Józsefnek ítélte, Az okleveles közgazdász tragédiája című pályamunkájáért. Halász Géza A jegyzetellátóban című művéért, illetve Tormai László Ádám, hol vagy? című munkájáért a 200 Ft-os második, illetve a 100 Ft-os harmadik díjat nyerték.

Két kar Helvécián

Az elmúlt hetekben két kar hallgatói jártak Helvécián, politikai táborban.

Az **Általános karról** február 12—14-ig a kari és alapszervi vezetők, a pártcsoport tagjai és a szakbizottságok vezetői vettek részt, összesen 35-en.

A beszélgetések középpontja az egyetemi mozgalmi élet, a KISZ, és a párt kapcsolata, a kari mozgalmi munka volt. Erről folyt igen érdekes beszélgetés **Szántai Kálmán**, a párt vb és **Fábián András**, a KISZ vb-titkárával is, akik egy napra meglátogatták a tábort.

A márciusi vezetőségválasztások előkészítésének jegyében ültek össze a szakok vezetőségei. A marathoni ülés után a szakvezetők a kari vezetőség előtt számoltak be munkájukról, további elképzeléseikről.

Az általános kari hallgatói pártcsoport a KISZ-szel való kapcsolatot szeretné erősíteni. A helvéciai táborozás után a kari KISZ-vezetőség ülésein részt vesz a pártcsoport vezetője is. A pártcsoport patronáló hálózatot szervezett, amely az alapszervek munkáját lesz hivatott segíteni.

Knopp András, a Társadalmi Szemle munkatársa a X. pártkongresszusról tartott konzultációs előadást. Jó vita azonban ez alkalommal nem tudott kialakulni.

A tábor eredményes volt. A viták után az esti bulik vidámsága is közelebb hozta egymáshoz a kar vezetőit.

Az **Ipar kar** táborának más volt a jellege Ezt bizonyítja, hogy február 19-től 21-ig 130 iparszakos vette birtokába az állami gazdaság építőtáborát. A politikai tábor célja „a szürke tagság" és a vezetők közelítése, a problémák megvitatása „alulról" és „felülről", valamint kül- és belpolitikai tájékoztatás.

Időben, ez utóbbival kezdődött a tábor programja. Az előadó **dr. Zsarnóczai Sándor**, a Társadalmi Szemle munkatársa volt. Belpolitikánk legfontosabb és legérdekesebb eseményeiről, problémáiról tartott előadást.

Az előadás után még két óra hosszat ostromolták kérdésekkel, s a kora délután kezdődött beszélgetésnek csak a vacsora tudott véget vetni.

Ezen az estén politikai vetélkedő zajlott le, amelyet a kari vezetőség válogatónak szánt az egyetemi Pol-kvizre.

Másnap délelőtt **dr. Szabó Károly**, a Külügyminisztérium főcsoportvezetője tartott előadást külpolitikánkról. A hallgatóság számára talán legérdekesebb része ennek a lengyelországi helyzet elemzése volt, ahol sok „új" dologról is hallhattak. A nemzetközi helyzet vázolása is sokak érdeklődését tudta rendszerezettségével, tárgyilagosságával kielégíteni.

A szombat délutáni program kis csoportos beszélgetések keretében folyt. Részt vettek rajta Szántai és Fábián elvtársak is. A vitákat a hallgatói pártcsoport tagjai, kari pártvezetőségi tagok — **Erdős Ella** és **Bethlendi László** elvtársak —, és **Nagy Márta** az oktatói KISZ-alapszervezet vezetőségi tagja vezették. A téma az egyetemi pártélet volt. Tájékoztatást kaptak a hallgatók a párt működéséről egyetemünkön, szervezetéről, valamint a hallgatói pártcsoportról.

Megvitatták a tagfelvételek követelményeit, a pártba lépés útját, a párttag hallgatók előtt álló feladatokat, kapcsolatukat a KISZ-szel.

Este vidám táncos vetélkedős „bulit" rendeztek, tájjellegű bor mellett. A műsorban filmeket is bemutattak az őszi helvéciai szüretről, az irkutszki építőtáborról, szerepelt Chaplin, Frédi, Béni és Gusztáv is. A vetélkedőben a három szak is készített egy-egy burleszk-filmet, melyeknek bemutatója március 27-én a kari küldöttgyűlés után rendezendő bulin lesz.

A vasárnap délelőtti programban ismét alapszervenként folytak a beszélgetések. Ezúttal a KISZ-ről volt szó, a vezetőségválasztás előkészítéséről, az alapszervi szisztémáról vitatkoztak, a kari vezetőség tagjaival.

Az Ipar kar megmozdulása — melyet a hallgatói pártcsoport és a kari vezetőség szervezett — elérte célját:

a 130 résztvevőből a kar politikailag aktív magjának kialakításával az alapszervi mozgalmi élet tartalmi javulásának folyamatát indította el.

A problémák nyílt feltárásával az eddig „passzív" tagokban is remélhetőleg kialakult az érdeklődés a politika, a KISZ iránt. A viták a vezetőségnek is nagyon hasznosak voltak, a visszacsatolásnak ez a közvetlen módja nagyon sokat jelentett a kari vezetőség további munkája, tervei meghatározásában.

HALÁSZ GÉZA

Megvan a Kollégiumi Szabályzat is!

Két éve folyik már az a munka, hogy megteremtsük egyetemi életünk kereteit, az oktató-nevelő munka alapszabályait. Az országos szabályozással együtt haladva, elértünk e nagy munka utolsó lépéséhez is: **az Egyetemi Tanács** december 21-én egyhangúlag **elfogadta a kollégiumi működési szabályzatot.**

Az érintettek, a kollegisták hamarosan részletesen meg fognak ismerkedni a szabályzattal. Annyit azonban feltétlenül el kell itt mondani, hogy sok tekintetben **tovább megy,** több lehetőséget ad, mint amit a minisztérium irányelvei tartalmaznak. Az egyetem vezetői biztosítva látják, hogy a hallgatók jól fognak élni ezekkel a jogokkal, és a kollégiumi önkormányzat hatékony, élő dolog lesz, nem formalitás.

Úgy érzem, felesleges lenne fejezetenként ismertetni a szabályzatot, ezért csak néhány dolgot emelek ki, főleg amelyek vitát váltottak ki.

Újdonságként került be a szabályzatba, hogy a kollégium **lakói lehetnek az egyetem gyakornokai is.** Ilyen szempontból tehát diákként kezeljük a frissen végzett gyakornokokat is, és ez a kezdő, fiatal, tehetségük miatt az egyetemen tartott szakemberek indulását nagyban segíteni fogja. Természetesen e lehetőséget a férőhelyek száma korlátozza — a gyakornokok elhelyezése nem gátolhatja a rászoruló hallgatók felvételét.

A kollégium legfelsőbb szerveként eddig egyértelműen a közgyűlést ismertük. Azonban előfordult, hogy a lakók 2/3-ánál kevesebben jelentek meg, s így küldöttgyűlésnek tekintették a gyűlést. Most a 200-nál nagyobb létszámú kollégiumban (ez a Kinizsi) **választani lehet, közgyűlés vagy küldöttgyűlés legyen-e** a legfelsőbb szerv. Amennyiben ez utóbbi — és ez a logikus —, az alapközösségeknek szabályosan, a KISZ-választások rendszere szerint küldötteket kell választaniuk, az arányos képviselet érdekében. Így a kollégium legfontosabb ügyeiben arra illetékes, mindenkit képviselő gyűlés tud dönteni.

Az Egyetemi Tanács többsége helyeselte, hogy a kollégiumi bizottság mellett (ez a DB hivatalos neve ezentúl) **az igazgatót és a nevelőtanárokat is a közgyűlés válassza.** Bár a választást természetesen a rektor erősíti meg az illetők kinevezésével, ez a tapasztalatok szerint nem formális választás, és a kollégiumi élet demokratizmusához nagyban hozzájárul.

A kollégiumi bizottság jogai közül is csak néhányat emelnék ki: **a bizottság dönt a kollégiumi felvételről,** illetve javaslatot tesz a rektornak a kritériumoknak meg nem felelő hallgatók kivételes felvételéről. (A II. évesek felvételekor természetesen a jogok egy része (véleményezés) a volt elsőéves kollégiumi bizottságra száll át.) Önállóan dönt a kollégiumon belüli elhelyezésről, az alapközösségek kialakításáról. Rendelkezik a diákközösség bevételeivel, javaslatot tesz a költségvetési összegek felhasználására. E jogok egy részével a DB-k már eddig is éltek, de megnyugtató az egyértelmű, pontos szabályozás írásba foglalása.

Nem volt egyértelmű a vélemény a **Fegyelmi és Ellenőrző Bizottságokról.** Az az álláspont alakult ki, hogy a külön **FEB-re szükség van.** Ügyelni kell arra, hogy a fegyelmi ügyek intézése mellett **betöltse ellenőrző funkcióját is:** kísérje figyelemmel azt, hogy az alapközösségek élnek-e, helyesen élnek-e jogaikkal.

Az alapközösségek kialakítása, működése a viták középpontjában áll a kollégisták között. Az Egyetemi Tanács egyetértett a KISZ VB Központi Kollégiumi Bizottsága javaslatával, hogy **az alsóbb fokozatú fegyelmi határozatok elsőfokon az alapközösségben szülessenek.** Ez is mutatja: a kollégium diákvezetői nem akarnak egyedül élni minden joggal, amelyet megkaptak, mert tudják: ez nem is lehetséges. A kollégiumi önkormányzat döntései csak akkor lehetnek helyesek, ha **az alapközösségek** ebben **támogatják őket:** minden, tagjaikat érintő ügyben elmondják véleményüket, javaslatokat tesznek. Az alapközösség kialakítja a kis kollektíva életrendjét, közvetlenül segíti tagjainak szakmai, politikai fejlődését. Kevésbé magasröptűen fogalmazva: a normális kollégiumi együttélés feltétele az alapközösségek működése: az, hogy a kollégisták ne valami újabb bürokratikus ötletnek tartsák. A KISZ-alapszervezetek és a kollégiumi alapközösségek együttműködésének is bőven lenne tere.

A Szabályzat hangsúlyozza, hogy **a kollégiumi önkormányzat szorosan együttműködik a KISZ-szervezet vezető szerveivel.** Szükséges az, hogy „megosztozzanak" a vezetőképes, közösségi munkában kiemelkedő hallgatókon. A kollégiumok képviselői többnyire tagjai a kari KISZ-vezetőségeknek, részt vesznek a kari KISZ-munkában. **A KISZ VB Központi Kollégiumi Bizottsága** (vezetője Váczi András, aki az Egyetemi Tanácsnak is tagja) „irányítja a kollégium politikai munkáját, koordinálja az önkormányzati szervek működését, ajánlásokat, javaslatokat dolgoz ki az állami ... szervek felé". Működése eddig is igen hasznosnak bizonyult már, és a kollégiumi munka bonyolultsága, problémái bőven adnak feladatot.

A hallgató tanácstagok hangsúlyozták, hogy a Szabályzat mellékleteként részletesen szabályozni kell a felvételek ügyrendjét, időbeosztását is, valamint a nyári elhelyezéseket, a külföldi hallgatók elhelyezését, és egyéb, sok vihart kiváltott fontos intézkedés menetét. Ugyanis e szabályozás híján formálissá válhatnak a lefektetett jogok. A válaszadó **Bedő Gyula** elvtárs elmondta, hogy e dolgok többségére van már határozat, azonban tényleg szükséges pontos rögzítésük. Magyarán arról van szó, hogy **az érdemi döntéseket a kollégiumi bizottság** (a DB) **hozhatja,** mégpedig időben, és például a felvételek kérdésében az Igazgatási Titkárság feladata az értesítések postázására korlátozódjék.

Az I. éves kollégiumra, a szakkollégiumra és a pécsi tagozat kollégiumára ugyanezek az alapelvek vonatkoznak, azonban számukra **külön szabályzatok készülnek** a sajátosságok figyelembevételével. Ezeket márciusban terjeszti a Rektori Értekezlet elé egy 3 fős bizottság **(dr. Kreskay Ferenc, dr. Bíró Sándor, Váczi András).**

A Kollégiumi Szabályzat tehát elkészült. Szükséges és fontos, hogy minden kollégista alaposan ismerje meg. Tudnunk kell azonban, hogy a szabályozás még nem minden: a jogokkal élni kell, a kötelességeket teljesíteni. Vonatkozik ez az alapközösségekre éppúgy, mint a kollégista hallgatókra. Csak ekkor — és nem pusztán a szabályozás által — válhat a kollégium **az egyetemi közélet részévé, a szakmai és politikai képzés fórumává, a hallgatók igazi otthonává.**

D. A.

Tolerálták a kritikát...

A Munkatudományi tanszék Gazdaságszociológiai csoportja komolyan vette lapunk kritikáját jegyzetükről. Tájékoztatásuk szerint (ha a jegyzetellátó is úgy akarja) ősztől új jegyzetből tanulhatunk. A jegyzet elkészítéséhez a hallgatók véleményét is meghallgatják, a csoport munkatársai ugyanis jegyzetvitát tartanak az új anyag felett.

Közös ügyünk

Egyetemünk hallgatóinak több mint kétharmada idén tavaszszal vesz részt először a választásokon. Azonban nemcsak számukra, hanem valamennyi választó számára izgalmas és újszerű lesz ez a választás, amelyen már az új választási törvény szellemében adjuk le voksunkat azokra a képviselőkre és tanácstag-jelöltekre, akiket legméltóbbaknak találunk arra, hogy minket képviseljenek.

Április 25-én szavazunk, felelősségteljes feladat áll előttünk. Éppen ezért nem árt, ha felvillantjuk a törvény néhány legfontosabb, minket is élesen érintő vonását.

Miért volt rá szükség? Ahogyan Korom Mihály elvtárs kifejtette az országgyűlésen, a 17 évvel ezelőtt alkotott tanácstörvény megfelelt az akkori helyzetnek, az akkori elméleti és gyakorlati követelményeknek. A társadalmi és állami fejlődés ezt túlhaladta.

A tanács jellegének új meghatározása: „A nép hatalmát megvalósító szocialista államnak a demokratikus centralizmus alapján működő népképviseleti önkormányzati és államigazgatási szerve".

Mit jelent ez?

Van egy szólásmondás; a tanácsházáról visszafelé jövet, mindig okosabb lesz az ember. Ennek kettős értelme van. Vagy valóban okosabb, mert ügyét kellő lelkiismerettel elintézték, vagy épp az ellenkezője miatt; ezekhez sem volt érdemes fordulni, ennyivel okosabb lett az ember. Sajnos, ez utóbbi tendenciák gyakran előfordulnak még a gyakorlatban. Epp ezek egyre gyorsabb eltüntetésének elvi és gyakorlati lehetőségeit formálja meg az új tanácstörvény ezzel az új megfogalmazással.

Népképviselet — ez a tanácstestület. A tanács választói megbízásából, területének lakossága nevében tevékenykedik, akiket tehát ténylegesen képvisel. A választás demokratizmusa azáltal is bővül, hogy közvetlenül az érintett lakosságra száll a jelölés joga, eltérően az eddigi gyakorlattól, (eddig a Népfront-bizottságok jelöltek). Így lehetőség, sőt ösztönzés nyílik két, vagy több egyenrangú jelölt állítására is.

Önkormányzat — jelentős mértékben megnő a tanácsok önállósága, s ezek nem csupán üres szavak; az új tanácstörvény ennek számos biztosítékát (például jogi, anyagi) teremti meg. Megnyilvánul ez először is abban, hogy erősíti a tanácsok területi jellegét. Mit jelent ez? Azt, hogy a hatásköröket egyre jobban decentralizálják, s a községi, megyei, kerületi stb. tanácsok számos, kizárólag csak őket megillető önkormányzati jogot — rendeletalkotás, saját szervezetek létrehozása, költségvetés, fejlesztési program, saját vagyonnal való önálló gazdálkodás stb. — kapnak.

Mindezek persze jó lehetőségek, melyek valóraváltásának egyik biztosítéka, éppen az új törvény. Ahhoz azonban, hogy ezek az elvek gyakorlattá, mindennapi életünk valóságává váljanak, még egyébre is szükség van. Személyi biztosítékra. Arra, hogy olyan emberek, képviselők, tanácstagok kerüljenek a választás során az adott pozíciókba, akik mindnyájunk érdekében képesek jól, hatékonyan tevékenykedni. És ez már rajtunk, választókon múlik.

Lantos Vera

Egy „formai" kérdés bírálatára

Az I. évfolyam folyó év február 13-án megtartott rendkívüli küldöttértekezletével kapcsolatban szeretnék szólni. Mielőtt rögzíteném észrevételeimet, először a tényeket szeretném tisztázni, amelyek az értekezletet megelőzték, illetve ott történtek.

A régi évfolyamvezetőség Domány András kijelölt instruktor javaslatára olyan szóbeli határozatot fogadott el, amely:

zártkörűvé nyilvánítja a küldöttgyűlést, meghatározott számú tanácskozási joggal felruházott meghívott részvételét engedélyezi, a küldötteken és meghívottakon kívül minden más első évfolyamos KISZ-tagot kirekeszt a küldöttgyűlésről.

Mindenekelőtt szeretnék két dolgot elválasztani egymástól.

— A vezetőségi határozat kérdését.

— Az én, Szabó László által bírált fellépésemet **(v. ö. Közgazdász XIII/3.: Új KISZ-titkár az I. éveseknél.)**

Az évfolyamvezetőségnek nincs joga olyan határozatot hozni, amely a KISZ Szervezeti Szabályzat általános alapelveivel nemigen összegyeztethető (bár jogilag — ezeken belül mozgva, mindkettőnk álláspontja elfogadható, l. a Szervezeti Szabályzat 6. paragrafusa.

Tételesen ellentmond az MKKE-re vonatkozó működési szabályzat idevonatkozó passzusának.

„A küldöttértekezlet munkájában szavazati joggal vesz részt minden választott küldött. Ugyanakkor tanácskozó joggal meghívottak is részt vehetnek. A meghívottakat illetően a kari vezetőség dönt. **Mindamellett megfigyelőként a kar valamennyi KISZ-tagja részt vehet a küldöttértekezleten. Az előzetes tájékozódás érdekében a küldöttértekezlet időpontját, helyét és napirendjét legkevesebb három nappal a küldöttértekezlet megtartása előtt közzé kell tenni, a kari hirdetőtáblán, illetve plakát formájában."**

A történtekkel kapcsolatos kifogásaim:

Tudjuk azt, hogy a vezetőségi tagokat már a tanév elején úgy választottuk, hogy azok egyben képviselőink is az évfolyam küldöttértekezletein. Sz. László: „A küldöttek ugyanis az alapszervük összes tagjának véleményét hozzák magukkal. Közösen meg kell beszélni a jelölteket, az alapszervek saját jelöltjeit és megvitatni az esetleges más javaslatokat is. Mindezeket pontosan képviseli az értekezleten az alapszerv küldötte, hiszen ez a megbízatása." **Sajnos, ez nem történt meg, mert az évfolyamvezetőség nem hozott határozatot arról, hogy alapszervi taggyűléseken kell megvitatni a küldöttközgyűlés napirendi pontjait.** Így taggyűlések hiányában, a küldöttek legfeljebb magánbeszélgetések útján ismerhették meg egyes tagok véleményét. Azzal, hogy nem volt meg az a szervezett fórum, ahol a tagság megvitathatta volna a napirendi pontokat, súlyos mulasztást követett el az évfolyamvezetőség.

Ha már a vezetőség elfogadta ezt a határozatot, és egy lényegi kérdésben mulasztást követett el, miért kellett a hibát még azzal is gyarapítani, hogy **a megjelent kevés számú, csupán megfigyelő, passzív részvevő KISZ-tagokat Domány András kiutasította a teremből?** Ha ezt a tényt összevetjük az MKKE KISZ Szabályzatával, nyilvánvaló **a szervezeti forma megsértése.**

A határozat egyik következménye, hogy a küldöttközgyűlés a nagy tanácsteremben volt megtartva, ahova állva is maximálisan 150 ember férhet be. Annak ellenére, hogy az évfolyam kb. 600 fős. Ez a körülmény is elősegítette, hogy a nem választott és nem meghívott KISZ-tagokat kitessékeljék.

A vezetőségnek közölnie kellett volna a határozatot a tagsággal — plakát, faliújság, taggyűlés, csoportvezetőségi tagok, Közgazdász stb. útján. Ahogy ezt a Működési Szabályzat előírja.

Maga a vezetőség sem volt teljesen tisztában a nem eléggé alaposan átgondolt határozat következményeivel. Látván a felmerült problémákat, helyesen, **kritikusan** viszonyult saját határozatához. A gyűlésen felszólalt Lamberger Galina vezetőségi tag, **javaslatot tett az értekezletnek a határozat felülvizsgálatára és megvitatására. Javaslatát Domány András elutasította.**

Összegezve: a tények alapján a határozatot nem tartom demokratikusnak, valamint Domány András eljárását sem, mert nem volt képes a helyzetnek megfelelően, kellő felelősséggel értékelni a felmerült javaslatot.

Sz. László: „Végezetül még annyit, hogy véleményem szerint a demokratizmus lényege nem a választás formájában, hanem tartalmában rejlik." **Ha nem tudunk élni a KISZ demokratikus formáival, ha azokat tételesen megsértjük, hibáinkat idejében nem ismerjük fel, vagy ha fel is ismerjük és nem küszöböljük ki azokat, nemcsak a demokratikus formának, de a tartalomnak is nagy károkat okozunk.**

Miért tartom ezt a kérdést olyan fontosnak, hogy a Közgazdászban közöljem? Meg kell értenünk, hogy itt nem csupán azokról van szó, akiket kiküldtek a küldöttgyűlésről, hanem sokkal többről. Egy olyan **hibás lépésről,** amelyre, ha nem hívjuk fel a figyelmet, **megismétlődhet,** sőt, praxissá **válhat.** És itt álljunk meg — tudjuk, hogy a praxissá vált „apró hibák" kritika hiányában milyen beláthatatlan veszteségeket okozhatnak a mozgalomnak. Rátérve röviden a rám vonatkozó kritikára: Elismerem, hogy a szabályzatok értelmében nem volt jogom szót kérni. De tekintettel arra, hogy a küldöttközgyűlés „tartalma" (Sz. László) valójában az lett volna, hogy a napirendi pontokban a küldöttek tisztán lássanak és véleményüket sokoldalúan felvetett kérdések és állítások alapján alakítsák ki — akkor nemcsak a szabályzatok, hanem „a tartalom" oldaláról — nem tartom abszolút elvetendőnek egy „nem választott, de megjelent" hozzászóló meghallgatását. Annál is inkább, mert maga a vezetőség is önkritikát gyakorolt, **helyes lett volna legalább ennyiben, a nem teljesen következetesen végiggondolt határozat korrigálására.**

Szeretném röviden ismertetni véleményemet, amelyet a fent említett okok miatt nem tudtam a küldöttértekezleten elmondani. Az új titkárnak javasolt két jelölt megítélése, véleményem szerint, helytelen kiindulópontból történt. Több küldött felszólalásában **„az" elméleti ember és „a" gyakorlati ember ellentétpárját szembesítette,** mintegy ezeket az — ebben a szituációban — **teljesen absztrakt fogalmakat** rákényszerítve egyik vagy másik jelöltre. A konkrét tartalom, a két jelölt alkalmassága a KISZ-titkári posztra, csupán elvont fogalmakkal való bűvészkedés formájában került terítékre. Többről van itt szó, mint egészségtelenül polarizált véleményekről. **Meg kell tanulnunk helyesen kérdezni — konkrétan gondolkodni.** És a konkrét vizsgálatot nem lehet olyan általánosságokkal helyettesíteni, hogy „az elméletet és gyakorlatot egységesen megvalósítani tudó embert kívánnak a második félév feladatai" (l. idézett cikk).

Azt hiszem, az eset roppant tanulságos. **Ahhoz, hogy tanuljunk is belőle, a pozitív kritikát meg is kell hallgatni, és ha nem értünk vele egyet, érvekkel megcáfolni.**

KERTESI GÁBOR

Válasz a válaszra

Cikkében Kertesi Gábor a választás előkészítésének demokratizmusát kéri számon, bár szinte mindvégig a küldöttértekezleten történtekkel foglalkozik.

Támadja az évfolyamvezetőség döntésének jogosultságát, amely a választott küldötteken és meghívottakon kívül más KISZ-tag megjelenését nem engedélyezte. Ezt a döntést az értekezlet elnöke ismertette a megjelentekkel. A szükséges (és nem csak formális) időt kivárva — amikor ellenvélemény elhangozhatott volna — a küldöttek megkezdték tanácskozásukat. Egyébként a küldöttértekezlet mint a kar KISZ-szervezetének legfelső szerve megsemmisíthette volna a döntést. A vitatott kérdésben — ti., hogy az évfolyamvezetőség zártkörűvé nyilváníthatja-e a küldöttértekezletet — a szerző egyetemünk KISZ Működési Rendjéből vett idézettel foglal állást. A KISZ KB a küldöttértekezleten még érvényben levő, de azóta már érvényét vesztett választási szabálya, mely minden esetben — a helyi Működési Szabályzat ellentmondó rendelkezése esetén is — irányadó, nem szól a küldöttközgyűlések nyilvánosságáról, hanem meghatározott számú küldött esetén kimondja, hány meghívott jelenhet meg.

Kétségtelen tény, hogy egyetemünk szabályzata továbblép, szélesíti a demokratikus jogokat, s szellemében megegyezik ifjúságpolitikánk új törekvéseivel. Ha tehát, mint a cikk szerzője teszi — a paragrafusokkal érvelünk, úgy azt kell mondanom, hogy egyetemi szabályzatunknak ezt a pontját nem erősíti meg felsőbb szerv rendelkezése!

Töröljük hát el? Semmi esetre sem. Tartsuk magunkat a szabályzat szelleméhez, s legyen továbbra is gyakorlat általában a küldöttek nyilvános tanácskozása...

Az I. évfolyam február 13-i küldöttértekezlete azonban rendkívüli gyűlés volt. Így elfogadható a megfigyelők kirekesztése. Az értekezletnek ugyanis, csupán egyetlen napirendi pontja volt: új KISZ-titkárt kellett választani az évfolyam élére. Nem pedig egy évi munka értékelése, vagy a jövőre vonatkozó programok kialakítása.

Mindenképpen hiba volt azonban — s ebben Kertesi Gáborral egyetértek — hogy a várkuti titkári értekezleten kívül nem tájékoztatták külön hirdeményen is az évfolyamot a küldöttértekezlet időpontjáról és napirendjéről. Továbbá egyetértek a szerző megállapításával — igaz, egészen más tartalommal — amennyiben az évfolyamvezetőség egységét és határozottságát hiányolja. Nem tartom ugyanis helyesnek, hogy ha egy testület egyszer döntést hoz, ezt egy másik fórumon megkérdőjelezi (még ha ez a döntés sebtében született is)!

De térjünk a lényegre, mely a szerző egész okfejtéséből hiányzik. Tény, hogy nem minden alapszervnél tartottak taggyűlést a küldöttértekezletet megelőzően. Így ezen alapszervek küldöttei nem képviselhették választóik véleményét. Ebben a kérdésben elsősorban azok az alapszervi vezetők hibáztathatók, akik nem hívták össze a KISZ-gyűlést, s így a küldöttek nem ismerhették meg választóik álláspontját. Ezen alapszervek vezetői feltétlen megérdemlik a felelősségrevonást. Hibát követett el az évfolyamvezetőség, az évfolyam vb-felelőse is, amikor Várkúton nem hívta fel nyomatékosan is az alapszervi titkárok figyelmét a választás előtti taggyűlések feltétlen megtartására, (de parancs kell erre?) Viszont Kertesi Gábor titkára szerint az ő alapszervezetükben volt taggyűlés — igaz ugyan, hogy időegyeztetési problémák miatt külön-külön a csoport két része számára —, ott ő nem jelent meg, bár értesítették. Kertesi Gábor állítása szerint azonban nem volt ilyen taggyűlés. Ebben a kérdésben igazságot tenni én nem tudok. A lényeg azonban az, hogy a KISZ-gyűlések esetleges elmaradása miatt elsősorban az illető alapszervi vezetők, egyben küldöttek is, hibáztathatóak.

Cikkének utolsó sorai már más kérdés, a jellemzés mélységét, alaposságát feszegeti. (Sajnálom, hogy erről, s az ehhez hasonló gondokról, csak igen ritkán kapunk „spontán" cikkeket.)

A pontos, konkrét jellemzést, igaz az értekezlet elejét felolvasták a küldötteknek, azonban ezek a jellemzők valóban nem hiányozhatnak egyetlen felszólalásból sem.

Az elméleti megfogalmazás és a napi megvalósítás képessége — mint általános elv — nem hiányozhatnak egyetlen vezető tulajdonságai közül sem.

Remélem, hogy — bár erről a cikkben nem esett szó — az évfolyam új titkára ezen elv nélkülözhetetlenségét bizonyítani fogja. A vezetés problémáinak meglátásához, az esetenkénti buktatók elkerüléséhez, reméljük, hogy ez a vita is hozzásegíti valamennyiünket.

SIMOR ISTVÁN

Én — és senki más, akinek ugyanaz az arca, a hangja, azonosak a gondolatai. Az én egyedi és ugyanebben az alakban soha nem ismétlődő. Az ember egyszer szinkronban van magával, és elfogadja énjét, máskor szeretne szabadulni tőle. De milyen érzéseik lehetnek azoknak, akik állandóan látják önmagukat egy másik alakban is? Csak látszatra egyformák és a jellemük különböző? Vagy a természetük hasonlít nem a megjelenésük? Jó „megkettözötten" élni, vagy nyomasztó? Bosszant valakit, hogy összecserélik a másikkal, aki ugyanolyan, de mégsem ő? Vagy szerencsés állapot: nagyon szeretni a hozzánk hasonlót, és rajta keresztül önmagunkat is?

Már az anyaméhben együtt élni valakivel, együtt tölteni a gyerekkort és együtt válni felnőtté...

Egypetéjű ikrek, kétpetéjű ikrek, a gének szerepe stb. Mi laikusok nem sokat értünk a dolog tudományos oldalához.

De mit mondanak minderről ők maguk?

Egyetemünkön négy ikerpár van. Pontosabban — a későbbiekben kiderült miért — három és fél. Szeretném bemutatni őket.

SPANYOL VÉR

Herrer-y Marchez Katalin és Krisztina. Igen, meg tudom különböztetni őket: egyikük blúza piros, a másiké kék. Honnan a furcsa név? A nagypapa spanyol festőművész volt, Magyarországra látogatott, és feleségül vette a nagymamát.

Az ikrek négyéves koruktól kezdve balettoztak (először ezt akarták élethivatásul választani, nem vették fel őket a balettintézetbe, azóta műkedvelőként táncolnak). Később a KISZ Központi Népi Együttes tagjai voltak, jelenleg az egyetem népi tánccsoportjában lépnek fel.

Élénk, temperamentumos lányok, bár a külsejük egyáltalán nem délies. Karcsúak, szőkék, zöld szeműek.

Közgazdasági technikumot végeztek, innen egyenes út vezetett az egyetemre. Előfelvétellel jutottak be. Egy évet dolgoztak, a munkahelyük öt perc távolságra volt egymástól. Külker szakra akartak menni, most közlekedés szakra járnak. Harmadévesek. Egy csoportban vannak. Kati átlaga 3,41, Krisztáé 3,66. A kis különbség csak a szerencsén múlt. A középiskolában is majdnem mindig azonos volt a tanulmányi eredményük. A hajlamaik, a képességük, az akaratuk is egyforma.

— Kitaláljuk egymás gondolatát is. Anyának valamit mesélek, egy közös élményünkről, vagy kérem, hogy anyu holnap főzz húslevest, negyed óra múlva Kriszta is ugyanazt mondja el, ugyanazt kéri ugyanazokkal a szavakkal. Mindig mindent egyformán csináltunk. Nem is volt érdemes másképp. Úgyis mindenki összekever bennünket.

Még a nagymama is Krisztát pofozta meg Kati helyett. Persze mikor rájött a tévedésre, nem győzte vigasztalni

— *Soha nem bosszantott benneteket, hogy ikrek vagytok? — kérdezem.*

— Soha. El sem tudnánk képzelni másképp. Van egy bátyánk is, nagyon szeretjük, de az ikertestvéri kapcsolat sokkal szorosabb. Csak vizsgákon kimerítő, hogy amikor Kati van bent, úgy érzem mintha én felelnék még egyszer. Persze, sokat veszekszünk. Nem békülünk ki. A következő pillanatban mintha nem történt volna semmi. Mindenhova együtt jártunk azelőtt, de 15 éves korunk óta nem viselünk egyforma ruhát. Túl feltűnő. Kínos, ha mindenki bennünket néz az utcán — feleli Kriszta.

Kriszta ujján jegygyűrű:

— Igen, külön baráti körünk is kialakult, mióta én menyasszony vagyok. Azért most is sok időt töltünk együtt. Az egyetemen is, a tánccsoportban is. Következő alkalommal egy cigánytáncot fogunk előadni. Csak mi ketten leszünk a színpadon.

— *Nem féltek attól, hogy ha férjhez mentek, megszűnik az állandó együttlét, szét kell válnotok?*

Összenéznek:

— Ezen még soha nem gondolkoztunk...

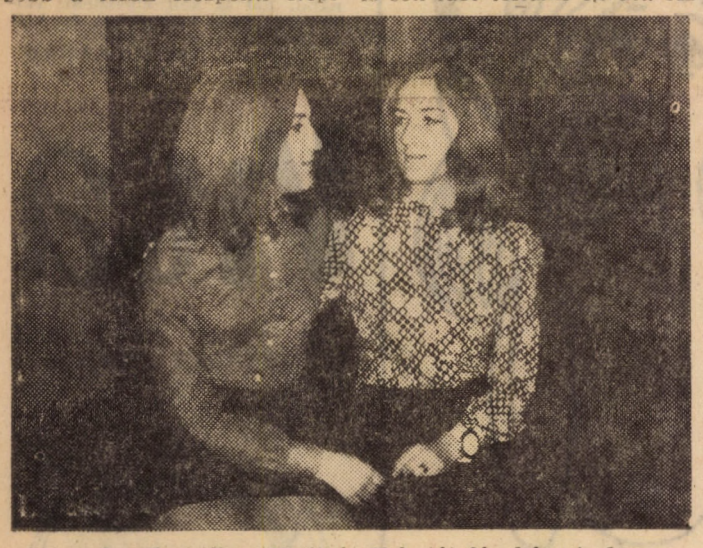

A zsibongóban Katit és Krisztát fényképezte le: Bajusz Karcsi...

KÉT FEKETÉT FŐZTEM..

Szakács Lídia és Gizella 1969-ben iratkoztak be az első évfolyamra. Nehezen ment a tanulás, félévet kellett ismételniük. Gizi most is elvérzett a matekon. A többi vizsgára már el sem ment. Hazautazott Sátoraljaújhelyre, könyvelői állást vállalt. Nem folytatja az egyetemet.

— Nagyon összeszoktunk — meséli Lídia — soha nem éltünk külön. Amikor Gizi elutazott, másnap megfőztem a koleszban a feketénket, és kitöltöttem két csészébe. Kinek főzted a másikat? — kérdezte a szobatársam. Akkor elkezdtem bőgni. Alig tudtak lecsillapítani.

Egy hétig birtam ki, hogy nem beszélek a nővéremmel, (Gizi fél órával idősebb). Akkor felhívtam telefonon ő pedig otthon ült a készülék mellett és várt. Biztos volt benne, hogy ma este telefonálni fogok neki. Azóta már többször találkoztunk. Én is voltam otthon, ő is itt Pesten. Az első keresetből 500 forintot ideadott, hogy vegyek magamnak ruhát.

Nem találok barátokat. Mi Gizivel barátok is voltunk. Meghallgattuk egymás véleményét, de az irányító szerep Gizié volt. Egy kicsit anyáskodott fölöttem, de ez engem soha nem bántott.

Az időm is kevés. Apa beteg, itt van kórházban Pesten. Mindennap bejárok hozzá. Matematikából koncentrálok. Mi a technikumban nem tanultunk függvénytant. Azt kell most pótolnom.

... Persze, hogy szorosabb az ikertestvéri kapcsolat. Testvér is, barát is egy személyben. Szerintem azért meg lehet különböztetni az ikreket. Csak érzék kell hozzá.

EGY FIÚ HELYETT

Szabó Annival és Ildikóval a „Makarenkóban" találkoztam, az angol koncentráció szünetében. Ők is elsőévesek.

A szülők fiút vártak, helyette két kislány született. A „korkülönbség" 15 perc.

Mindig nagyon bosszantotta őket, hogy ikrek:

— Állandóan bámultak bennünket! Jé hát ezek ikrek? Van-e különbség a hajszínünkben, a magasságunkban, a súlyunkban? Megnézték, hogy nőtt a fogunk. Mint a lóvásáron...

Anna szavait Ildi nevetve toldja meg:

— Az angol tanárnő a múltkor megkérdezte: Nem tudja, ki hasonlít annyira magára a másik csoportban? Persze, az ikertestvérem.

Egy bátyjuk és egy nővérük van, de a kettőjük kapcsolata sokkal szorosabb. Egyszerre szólalnak meg, ugyanazokat a szavakat mondják. Mennek az utcán, meglátnak egy embert, ugyanaz a véleményük róla.

Olvasni mindketten csak prózát szeretnek. Zenében Bach és Beethoven a kedvencük. Fiú-zsánerük nem egészen egyforma. Anikó szerint legyen a srác csinos, meg intelligens is. Ildi szerint elég, ha jó fej, a megjelenése másodrangú.

— *Az időtök nagy részét együtt töltitek?*

— Azelőtt örökké együtt voltunk. Most már kevésbé — Szerencsére, itt az egyetemen külön csoportba kerültünk. Az átlagunk így teljesen egyforma. Ne írd meg mennyi! Nagyon elégedetlenek vagyunk a közepessel. Kicsit könnyen vettük az egyetemet. Ebben a félévben már komolyabbak leszünk.

2X2,5 kg.

— Nem tudták, hogy ikrek leszünk. Miután megszülettem szóltak anyának, hogy egyikünk még hátra van. Két perccel később jött Ibi. Pontosan 2,5 kiló volt mindegyikünk. Pár év múlva született még két fiú ikertestvérünk is, de ők meghaltak.

A külker tanszéken beszélgettünk a *Németh-testvérekkel. Piroska itt, Ibolya a kultúrosztályon adminisztrátor.* 19 évesek, barna hajúak, zöldesbarna szeműek.

— *Egyformán öltöztök? Hasonló az ízlésetek?*

— A ruháink egyformák, de nem vesszük egyszerre fel. Akkor jobban kibökik, hogy ikrek vagyunk. Kellemetlen ha az utcán utánunk szólnak: ikrek-ökrök, meg ehhez hasonlók. Állandóan összecserélnek bennünket. Itt az egyetemen is, és otthon apa is. Ez a két dolog rossz az ikerségben.

Az ízlésünk? Hát, például mindkettőnk kedvenc étele a zöldborsó leves, és a rántott csirke. A kelkáposztát egyikünk sem eszi meg. Ha megyünk valahova, felírjuk egy papírra, ki melyik ruhát akarja felvenni. Majdnem mindig ugyanazt választjuk mind a ketten. Nem tudnánk hazudni egymásnak, ismerjük a másik észjárását.

A természetük mindezek ellenére különböző. Ibolya beszédesebb, Piroska vidámabb, csendesebb, komolyabb.

Mióta felnőttek, ritkábban járnak együtt szórakozni. Telefonon szoktak beszélni egymás helyett. Egyszer együtt mentek randevúra, és összecserélték a sapkájukat. Az udvarlóik (mentségük, hogy csak rövid ideje ismerték a lányokat) a sapkákhoz csatlakoztak.

Szerencsére Szanyi elvtárs, a külker tanszék vezetője már meg tudja őket különböztetni. Sőt a tanárok is. Mert idejárnak az egyetemre előkészítőre. Jelentkeznek esti tagozatra. Szeretnének ipar vagy belker szakos közgazdászok lenni.

Erdész Gabriella

...Németh papa és lányai

Hogyan tanuljunk tovább nyelveket?

Országos szervek tűzték napirendre a **nyelvoktatás eredményességének kérdését.** Az Akadémia, a Kulturkapcsolatok Intézete, a Művelődésügyi Minisztérium, itt az egyetemen az Egyetemi Tanács, a közelmúltban az Ipari Üzemszervezési Tanszék, ahol hosszabb elemző felmérés is készült az ipar szakos hallgatók nyelvi felkészültségéről, foglalkozott többek között a nyelvoktatással.

A Nyelvi Tanszék most már harmadik éve folytatja nagyszabású töményített nyelvoktatási kísérletét, **harmadik éve folyik a küzdelem az újért** és most 1971-ben az 1., 2., 3. koncentráció több tucatnyi csoportja bizonyít. Az első koncentrációban a nyelvi alapok rögzítése az idegen nyelvű beszéd beindítása a napirend, a másodikban nyelvtani alapjukat szélesítik. Megismerkednek közelebbről a nyelvországgal, tovább bővítik beszédkészségüket, foglalkoznak az anyanyelv és a tanult nyelv közötti különbségek, azonosságok felismerésével, a beszéd mellett fordítanak, a tankönyv mellett a sajtót is tanulmányozzák, így készülnek fel a harmadik koncentrációra:

ahol már alkalmuk nyílik anyanyelvi előadók, a hazai idegen nyelven beszélő kiváló szakemberek előadásainak meghallgatására és részt vehetnek szaknyelvet legjobban ismerő nyelvtanárok óráin,

akik a már nem is távoli szigorlat tantervben is rögzített és a szakmai nyelv tárgyalóképes tudásához elengedhetetlenül szükséges tananyagot veszik át a hallgatókkal. Szomszédos termekben csaknem „kacsalábon" 'forgó különleges előadókban (igaz, hogy kissé messze, a Makarenkó utcában...) szovjet, angol, francia, német vendégprofesszorok, hazai szakemberek teszik gazdaggá, színessé a harmadik koncentráció érdekes, a figyelmet teljesen lekötő óráit.

A töményített nyelvoktatás — úgy érzem — csatát nyert, de a mérleget még nem készíthetjük el, mert bár a töményített aspektust még a koncentrált oktatás ellenzői is elfogadják: nem vitás egy pillanatig sem, hogy egy hónapi tömény nyelvtanulás igen eredményes lehet. De... és ennél a de-nél valóban oda kell figyelnie mindenkinek, akit érdekel a nyelvtanulás eredményessége: mi történik a töményített tanulás után? Elég-e a szintfenntartó 2 óra? Azt mondják, hogy az intenzív hónapok utáni új olvasmányokat a szakmai, szigorlati anyagot, a sajtót, a mindennapi társalgási nyelvet a házi olvasmányokat alig lehet átvenni — hogy fér el mindez 2 órába?

A legelőnyösebb megoldás természetesen az lehetne, hogy az intenzív hónapok mellett 2 nyelvből kapjanak a hallgatók heti két alkalommal 2—2 órát — úgy mint régen — ez azonban nem lehetséges, tehát a heti egy alkalmat, a 2 órát kell maximálisan kihasználni. El kell érnünk, hogy ez az óra részletes, programozott tematika alapján irányítsa, segítse a hallgatók munkáját, oldja meg az előre, a laborban és otthon, feldolgozott anyag számonkérést. Ennek a részletes progromozott tematikának természetesen ott kell lennie a hallgatók kezében is, tudniuk kell mit, hogyan, mikor tanuljanak meg, hogyan használják fel a labor nyújtotta lehetőségeket. Új szemléletű órák, új módszerrel segítenek a probléma megoldásában.

Legyen az egyetemi nyelvtanulásnak teljes a perspektívája. Tehessenek a belker, ipar, terv-elemző, matematika, pénzügy szakos hallgatók is szigorlatot két nyelvből. (Ebből az egyik orosz nyelv.) Jelölje meg fenti szakok szigorlati anyagkövetelményét a Nyelvi Tanszék, a szakmai mindennapi szókincset, a megfelelő kifejezés, idióma, nyelvtan anyagminimumot, legyen ez az anyag a tankönyvek mellett hozzáférhető a laborban is és rögtön látni fogjuk: ez az új aspektus, a vizsgalehetőség a programozott tananyag, a megnőtt laborkapacitás megsokszorozza a heti 2 órát: nem az óralátogatási kötelezettség, a gyakorlati jegy követelménye fogja munkára serkenteni hallgatóinkat, hanem a nagyobb lehetőség, az, hogy a réginél elmélyültebb szinten, nagyobb számú hallgató éri el az annyira áhított eredményt, fog tudni idegen nyelven beszélni és adhat számot tudásáról nyelvi szigorlaton.

Ennek érdekében **be kell rendezni a laborokat;** tisztázni kell mennyi **a Nyelvi Tanszék teremszükséglete** elképzelhető, hogy valamilyen módon 5—6 teremmel még növelni kell a termek számát, hogy a nyelvórák túlnyomó többsége a Makarenkó utcában legyen; szigorúan meg kell tartani az **optimális csoportlétszámot** — 15 embert egy csoportban eredményesen és intenzíven tanítani alig lehet; a külső, idegen nyelven beszélő szakemberek mellett készüljenek fel előadásokra a **Nyelvi Tanszék legkiválóbb erői,** a III. koncentráció eredményes formáját az **előadások rendszerét** terjesszük ki az intenzív utáni két félévre is, ott is kapjanak a hallgatók a szaktanszékek anyagából idegen nyelvű előadásokat havonta legalább egyszer!

Küldjön ki az egyetem vezetősége 2—3 fiatal **tehetséges tanárjelöltet,** vagy már **a tanszéken dolgozó fiatal tanárt** külföldi egyetemre félévre, hogy a nyelv mellett a szakmával, a közgazdasági szakanyaggal is tudjanak foglalkozni és az ott tanultakat oktató munkájukban hasznosítsák.

És, ha a rendelkezésre álló modern, hangosított szöveg és drilianyagra gondolok, amely korszerű, audiovizuális tanulást tesz lehetővé, ha eszembe jut, hogy új hatalmas laboratóriumaink egyszerre 150 hallgatónak nyújtanak tanulási lehetőséget, még inkább érzem **a felelősséget:** munkánk csak akkor lesz eredményes, ha felhasználunk minden gép adta lehetőséget, de a bedrillezett anyag élő voltát, elevenségét, hajlékonyságát és hatékonyságát, élő, eleven nem gépi tanári munkával formáljuk, csiszoljuk, színezzük.

Az anyag a cikkíró egyéni elgondolásait tartalmazza, ha úgy tetszik vitaanyag, ha akarjuk kérés az egyetem vezetőségéhez, ha úgy akarjuk biztatás a fiataloknak, minden rendű és rangú nyelvoktatónak, annak érdekében, hogy ez az egyetem tudományos szinten kiváló közgazdászokat képezzen, akiknek zöme legalább 2 nyelven tud beszélni, esetleg szakirodalmat olvasni.

Dr. Szirbik Ferenc

KÖZGAZDÁSZ

Bál

El ne felejtsd! Egyetemünk kultúrosztálya március 20-án, szombaton este 9-től reggel 5-ig rendezi meg a hagyományos Közgazdászbált. Az aulában a Cyklon-együttest, a klubban a Klub-triót, az étteremben a Népi zenekart hallhatjuk.

Éjfélkor az I. előadóban közgazdász-kabaré az irodalmi színpad közreműködésével.

Jegyek elővételben 20 forintért a közönségszervezésen kaphatók. A helyszínen 25 forintos áron kerülnek eladásra.

Vita Kitörés

NEGATIVISTA SEMATIZMUS

Az utóbbi évek sok magyar filmjével szemben, amelyek szocialista forradalmunk múltját ábrázolták szemlélődően, sötéten, a „Kitörés" színesen, lendületesen fest komor képet jelenünkről, és koncepciójának középpontjában a feladat meghatározása és megoldásának módja áll.

„HELYZETELEMZÉS", AVAGY HONNAN KELL KITÖRNI?

Bürokratizálódott társadalmi állapotainkból, amelyek az „alkotó erőket" tétlenségre kárhoztatják. Munkásokból lett, de konzervatív, tehetségtelen, vagy túlzottan óvatos vezetők a munkások maradi, gyanakvó, közömbös többségének magatartását kihasználva, elszántan küzdenek az irányítás komputerizálása ellen, mert kiderülne, hogy kire és hol van vagy nincs szükség „egy üzemben", ahol már kialakult a „kártyapartnerek", a „szeretők", a „vadászok" és a „rokonok" egymást támogató köre. Ilyen a filmben társadalmunk „szociológiai térképe", a film szereplőinek küzdőtere.

„PLEBEJUS TECHNOKRATIZMUS", AVAGY KIKNEK ÉS HOGYAN KELL KITÖRNI?

Tettre kész, értelmes, korszerűen képzett, a „Kitörés" útját plebejus szenvedélyességgel kereső (bár néha tévelygő, heveskedő) **ifjúmunkás-nemzedéknek** kell harcba szállnia az állapotok leplezetlen, nyílt feltárásáért, „felrobbantásáért" egy **olyan „ésszel dolgozó" értelmiségi réteg vezetésével**, amely számot vet a „kialakult helyzettel", tehát megfontolt és óvatos.

A film csúcspontja, amikor a reformerek összecsapnak a konzervatívokkal, és az említett értelmiségi réteg képviselője a „szociológiai térkép" alapján kifejti, hogy az irányítást **lassan, fokozatosan, körültekintően, békésen** kell megreformálni. **Nem „elbocsátásról" van szó, hanem „átszervezésről"**, mert a jelenlegi vezetők között is vannak gyakorlott, tehetséges emberek, csak éppen számukra is meg kell keresni a legmegfelelőbb helyet, és a „rokonok", „szeretők" stb. körét sem kell feltétlenül megbolygatni. Így ad értelmet, irányt és taktikai útmutatást ez a vezetőképes, korszerű értelmiségi a tettre kész ifjúmunkásságnak. Ez az értelmiségi típus tehát a film koncepcionális fő figurája.

A PROBLÉMA MARXISTA MEGKÖZELÍTÉSE

Ez az, ami hiányzik a filmből. Nem a munkások élenjáró rétegére és a haladó értelmiségre támaszkodó kommunisták, vezetők, szakemberek váltakozó sikerű küzdelmét ábrázolja elbürokratizálódott elvtársakkal és nem elvtársakkal, maradi munkásokkal és értelmiségiekkel. Az ilyen harc eredménye többek között az is, hogy például 4100 párttag kapott pártbüntetést a IX. és a X. kongresszus között eltelt időben a népgazdaságnak okozott kár miatt. A film alkotói számára nem létezik a munkásokból lett vezetőknek az a típusa, akit pl. a Népszabadság 1971. II. 7. száma jellemzett. (A vezérigazgató.) A „feladatok" „korszerű" megoldásáért küzdő „alkotó" erők elszigetelt, sikertelen harcáról szól a film. Alkotói zárójelbe tették a pártot, a kommunistákat, a munkásokból lett és el nem bürokratizálódott vezetőket. Ezért nem látni a film pozitívnek ábrázolt hőseiben biztosítékot arra, hogy nem „lazulnak" fel. A „plebejus technokratizmus" nem nyújt védettséget a nem szocialista erők csendes felfazító tevékenysége ellen, sőt, takarója lehet annak, mert kiveszi a szocializmus hibái elleni harc vezetését a kommunisták kezéből, pontosabban az elfajult kommunistákkal együtt „leírja" a következtetéseket is. Éppen az ilyen és ehhez hasonló, az elmúlt évtized művészetében komolyan megerősödő negativizmust ítélte el határozottan az MSZMP X. kongresszusa. A film koncepciójának tehát döntő szerepe van abban, hogy a . . .

„KITÖRÉS" NEM SIKERÜLT.

A történet két „haladó" hősét elbocsátják az üzemből. Aki „a saját fészkébe piszkol" — mondják ki az ítéletet a győztes konzervatív vezetők —, azt eltapossák, mint egy „gyalogbékát". A film koncepciójából természetesen következik, hogy nem mutatja meg: az ilyen kitörést pozitívabb alapról is lehet megítélni, sőt — csak ilyen alapról lehet — és kell — következetesen elítélni. El kell azonban ismerni, hogy a film alkotói is kritizálják hőseiket. De . . .

KÉTFRONTOS HARC, AVAGY „IDEOLÓGIAI MANIPULÁCIÓ"? A „KITÖRÉS" MELY ÚTJAI JÁRHATATLANOK A FIM ALKOTÓI SZERINT?

A **disszidálás**, amit az ifjúmunkás hős még a nagy társadalmi vállalkozás előtt kísérelt meg; a **lázadó, bölcsész-intellektuel guevarizmus**, amiből az igazgató lánya jelenít meg valamit; a **maszekolás**, amibe akkor fog a fiatalember, amikor elbocsátják a gyárból.

Mivel a kitörés e járthatatlan útjait a film a „korszerűséget", „színvonalat", „dinamikus népiséget" hangsúlyozó koncepció alapján veti el, olyan engedékeny marxisták egyetértésével találkozhat, akik elítélik a „forradalom a forradalomban" koncepciót, de ők is meg akarják buktatni a „vulgáris", „konzervatív", „néptől elidegenedett" akarnokokat. Naív marxisták tetszését is elnyerheti a koncepció, ha nem veszik észre a lényegét. A lényeg pedig az, hogy **hamis alternatívák közötti választásra akarnak bennünket kényszeríteni:** vagy a korlátolt szellemű proletár akarnokok hatalma, vagy a színvonalas, technokrata szellemű népi liberalizmus. Éppen ez az utóbbi a hamis közép az előbbi és a maszekolás, a disszidálás között. Valóban kétfrontos harc folyik a filmen egy harmadik álláspontért, de nem az „igaziért". S a koncepció jellege kihat a művészi megfogalmazásra is.

KEZDET ÉS BEFEJEZÉS. REALIZMUS, AVAGY NEGATIVISTA SEMATIZMUS?

A film cselekménye este kezdődik. Az esti sötétséget rendőrjárőr gépkocsijának reflektora hasítja. A történet végén pedig felkelő nap keskeny pereme oszlatja a **hajnali** szürkületet. A hős és világa komor utat hagyva maga mögött — hajnali derengésbe ért. Még nincs az útnak vége, hiszen ebben a világban Ő, a munkásosztály képviselője, a hatalmat másokra bízta. Sötét kezek gátolják abban, hogy ezen a helyzeten változtasson. A változás lehetetlensége az oka annak is, hogy lesüllyed a maszekolás mocskába — szó szerint. A fiatal főhős valóban meghempergőzik a disznók között a mocsokban. A friss, alkotó légkör hiányában éppúgy fulladozik, mint a vendéglői haltartályban összezsúfolt, levegőért kapkodó halak. A helyzetértékelés egyoldalúsága és a koncepció téves volta miatt — még az alkotók szándékaival is ellentétesen — a fiatalember a maszekolással szerzett pénzen vásárolja meg a halakat, és a „szabad vizekbe" szórja őket. Aztán — arccal a felkelő nap felé fordulva — a két főhős elindul egy hídon, amely az elbürokratizálódott szocializmusból a „plebejus technokrata" társadalomba vezet. Nem kétséges, hogy jóhiszemű hazafiak, naív marxisták és okos liberálisok, népies és színvonalas szakemberek, lobbanékony fiatalok tarka csapata követheti őket. És e tarka csapat létszáma nem is olyan kicsi.

Közismert, hogy Balzac szíve az arisztokráciához húzott, és mégis realista művészettel ábrázolta elkerülhetetlen pusztulásukat. Marx és Engels nagyra becsülte ezért. Melyik marxistának lenne hát alapvető kifogása egy olyan művész alkotása ellen ma, akinek a szíve a burzsoáziához húz ugyan, de realista művészettel ábrázolná a burzsoá világ bomlását és a dolgozó osztályok új világának építését? Milyen művészi és világnézeti koncepció az, amely sem a burzsoázia bukását, sem a proletariátus győzelmét nem ábrázolja? Éppen ez a negativista sematizmus, amely itt és most, a viszonylagos szegénységgel és ennek minden káros politikai és kulturális következményével küzdő és kiszkódó szocializmusban a hibavadászok szellemét fejezi ki, s annak helytelen tudatosítását, ami már nem jó, s ami még nem sikerült. Ezért jellemzi az ilyen filmeket a hibák felfedezésének és elítélésének pátosza, a részigazságok egyoldalúsága és a javasolt megoldás egészének hamissága.

Mihály Albert
adjunktus

Színes pillanatok – színes filmen

Vagy még pontosabban egy fiatalember életének látványos, színes pillanatai. Ez az, amiben a Kitörés című Bacsó-film hibáját tömöríteni lehet. Olyan film ez, amely szorosan nőtt ki a valóságból, és amely nagyjából pontosan idézi is fel azt. Ami ront a film hatásosságán, azok elsősorban a filmi megjelenítés, a forgatókönyv gyengeségei.

Túl sokat akar összefogni a film. Olyan jelenségeket ábrázol, amelyekkel lépten-nyomon összeakadunk. Bacsó nem szépített ezek minőségén, őszintén, elhihetően filmezett. Anyaghiány a gyárban, a munkások a gépeket kénytelenek tisztogatni, vagy a főhősnek nincs lakása, vagy a gyárban Dragonicshoz hasonló emberek akarják pozíciójukat befagyasztani stb. A film ezekből áll össze, ezek hordozzák a mondandó magvát. A szereplők pedig egyszerűen csak előre megtervezett figuráknak, jellemeknek bizonyulnak. A filmben egyre több oldalról, szempontból ismerjük meg mindnyájukat. De nem változnak, csak megnyilvánulnak az új és újabb szituációkban, a történet nem formálja, alakítja őket, és fordítva. Vagyis az alkotók a történetet nem tudták úgy megválasztani, hogy miközben az élet lassú jelenségeit konfrontálták — dialektikusan bele tudták volna illeszteni a szereplőket.

A film szinte a munkásfiatalok helyzetének anatómiája. Olyan értelemben, hogy a fiatalok leglényegesebb problémáit, az őket érő hatásokat szociológiai alapossággal idézi. Ezek sorjázása a film dokumentalista jellegét erősítik. Talán hasznosabb lett volna válogatni, szelektálni. Így sok helyütt egy-egy problémakörnek a felvillantásáról van szó. Megokolásukra, a többihez való viszonyuknak kirajzolására alig marad idő, hely. Ilyen például a disszidálás. A határnak hosszú előkészítés után indul neki Laci, de ezt a részt tömörítve, talán lényegesebbé emelhette volna az indítékokat Bacsó. Hogy másodszor már miért nem akar kimenni, nem érezzük ki nyilvánvalóan életének további alakulásából, hanem egyszerűen elmondatja a film főhősével.

Sommásan a számítógépek valóban azt a szerepet játsszák egy gyár életében, amit a közgazdász ki is fejt Lacinak. De egy számítógépközpont önmagában nem old meg mindent. Az optimalizációra törekvő közgazdász azonban rendíthetetlenül kitart nézetei mellett.

Anna, az igazgató lánya, rajong Guevaráért. Sajnos, azt, hogy a lány és társainak nézetében mennyi anarchikus, romantikus vonás van, hogy ez a belvárosi forradalmiság mennyire távol is áll a gyakorlattól, ezt is csak jelezni tudta Bacsó.

Aztán a történet szálai közt elvész egy olyan gúnyos-fanyar mondat is, mint a Lacié: én dolgozom, mást bíztam meg a hatalom gyarkorlásával. Vagy úgy kellene-e szavazni egy-egy törvényről, ahogyan egy-egy táncdal-gyötrelemről: elektromos gépek bekapcsolásával?

Mindezek azt mutatják, hogy Bacsó és alkotótársai észreveszik és jól is látják azokat az erővonalakat, amelyek napjaink gazdasági—társadalmi életében húzódnak. De ezt nem tudja lebontani következetesen egy filmbeli szereplő, Laci életének szintjéig. Nem tud mélyre hatolni, mert Bacsó nem vállalta, hogy véleményét a főhős, egy munkásfiatal életén, állásfoglalásán át, ne pedig az élet szélsőséges mozzanatainak szembeállításával ábrázolja.

A film éppen a címében hirdetett kitörésről mondott keveset. Pedig ez szólt volna leginkább a fiataloknak. Laci kitörése végül is nem bukott el, de nem is ért véget küzdelme. De hogy nekirugaszkodhatott, az csak azért történhetett meg, mert egy közgazdásznak szimpatikus volt, megtetszett neki. Nélküle talán elmúlt volna Laci ifjúsága, míg magától talál valami utat, hogy ami kattog a fejében, azt kielégíthesse. Bacsó azt mondta a film vitáján: hát igen, sajnos, még nincs intézményesített lehetősége a fiataloknak, hogy kitörjenek. Vagyis olyan társadalmi intézmény, amely a munkásfiatalokat neveli, felkészíti arra, hogy igénye szerint, képessége szerint, a társadalom más csoportjaiba törjenek be. A kitörés azonban nem csak ezt jelentheti egészen. A filmben sok szó esik a munkásokról, munkásfiatalokról általában, de konkrétan csak egyről. Csakhogy az ő kitörése (élete sem, a disszidálással, az igazgatóval és lányával való kapcsolatával együtt) nem lehet, nem is általános, igazi jelentőségét, célját nem is fogalmazza meg Bacsó. A nagy többségnek nem adatik meg a kitörés. Életük végén ugyanúgy gép mellett dolgoznak, mint 18 éves korukban. Egy vidéki évfolyamtársam elmondta, hogy nagyon sok ipari tanuló, szakmunkástanuló, illetve már végzett fiatal ismerőse van. Legtöbbjük dolgozik, fáradtan hazamennek — szüleiknél laknak —, az italon és lányokon kívül mit sem törődnek a világgal. Velük mi lesz?

Társadalmi mobilitásunk problémájának egyik oldala a fiatalok, köztük a munkásfiatalok igényük, tehetségük szerinti elhelyezkedése. Ennek rugalmasságától például nagymértékben függ, mennyire sikerül új gazdaságpolitikánkat megvalósítani. A másik oldalt pedig azok alkotják, akik nem törnek ki máshonnan, csak szűk világukból. Vagyis a munkásfiatal sem egyágyas, disznóólas jövőnek indul neki, nem áll értetlenül az „új magyar filmek" előtt, mint az apja, értőbben és komolyabban áll meg a világban. Gép mellett, munkásként dolgozik, de azon kívül lesz ereje, lesz tehetsége, megalapozottsága az ilyen igényekre is. Mint ahogy Bacsó elmondta, egy budapesti gyár fiatal munkásai nagyobb filmművészeti jártasságot tanúsítottak, mint egyes rendező kollégái.

Befejezésül szeretném elmondani, hogy — az előbbiek ellenére is — jó, még inkább: hasznos filmnek tartom a Kitörést. Mindenekelőtt azért, mert konkrét helyzeteket mutat, típusokat. Őszintén szókimondóan megnevezi problémáinkat, nehézségeinket. És teszi ezt Bacsó Péter azzal a szándékkal, hogy vitatkozni, hogy bírálni indítson bennünket. Végül is azt mondja, amit Laci és Pray közgazdász vall, helyesen. Dolgozni kell, helyesebben megküzdeni érte. Hogyan is kell ezt tehát csinálni, hol is kell elkezdeni, változtatni. Ezen már lehet és kell is vitázni.

SZABÓ LÁSZLÓ
I. évfolyam

Nagy János (II. évf. belker.) karikaturistánk — bírálata

Vita

(A VITÁT KÖVETKEZŐ SZÁMUNKBAN FOLYTATJUK)

KÉRDÉSEK...

REÁLIS, IGEN LÉNYEGES PROBLÉMÁK — IRREÁLIS TÖRTÉNET. Ha egyáltalán történetnek vehetjük ezt a filmet. Inkább egy alaposan összeválogatott, színes szállal átkötött széles csokor — társadalmunk negatívumaiból. És közepén a nagy kérdés: Mi; Miért?

Mert történetnek, sorsnak, életútnak túl sűrített, naiv, sematikus. (Sok részeset, kép külön is az. Nem hiszem, például, hogy ilyen gyorsan vőfélyes, nyoszolyós, nászajándékos lagzit rendeznek falun. Vagy a befejezés: túlhangsúlyozott felkelő nap . . .)

Az első képsornál felmerült bennem, vajon van-e szimbolikus jelentése is az eseménynek. Szirénázó, villogólámpás rendőrautó megy leleplezni — aki akar és tud, menekülhet. De lehet-e ilyen helyzetekből menekülni? Később a szimbolikát mintha alátámasztaná: úgy büntetünk, szervezünk át, hogy mindenki marad — csak egy kicsit más helyen. Csak kedvetlenséggel magyarázható, hogy a nászéjszakán nem kell az „új asszony"? És a befejezés, a halas jelenet tényleg szimbólum. De a képletesség nem teljes, nem végigvitt. Ha elfogadjuk, hogy a film nem egy történetet ad, úgy ez is érthető. A jeleneteknek önmagukban van **olykor** jelképi értelme is.

Beavatkoznak, rájuk világítanak a vágyukkal bokrok közé bújókra. A férfi elmehet, csak a hölgyet kell felelősségre vonni(?) Őrszoba. „Hova vigyem a nőt." Lakás, lakás! Megoldás a zárkaprics lenne? Zárkában csak fél vágy születik.

KULCSSZEREPLŐK. A **nők:** Könnyen kapható — mit csináljunk? — „valaki". Áldozatkész, faluról jött, de — hamar beugró, magányosnak tűnő munkáslány („Boldog vagyok, velem még soha nem foglalkozott ennyi ember" — mondja Fonyad első felesége a kérdőjeles esküvő után). Összkomfortos guevarizmus. Túlfűtöttség, modern romantika. Repertoár: Hippi és a munkásosztály iránt való szerelmeskedés. A realitások talaján élő („Éhes vagy? Csülökhúst"), fizikumában is húsvér, de — talán meddőségéből, kielégítetlenségéből valahogy magyarázható —, laza erkölcsű feleség. Erkölcscsősz szalonmama. Könnyűvérű, képzetlen tisztviselőnő. A **férfiak:** nőket hajhászó, technokrata beütésű közgazdász. Mindent elkenni igyekvő („azt kell legjobban titkolni, amit mindenki tud") főnök, vállalati nem tudom ki. Az igazgató: mindig óvatosnak kell lenni. Nem elég jók az idegei az autóvezetéshez. A bátty: rózsalugas sertésbűz ellen. Méhek és disznófarm.

Pozitív — de az nagyon — valamennyiükben az, hogy akarnak valamit. S ezt leginkább a **főhős.** És **legtisztábban** meghatározva Pray, a közgazdász. „Zsibvásárból egy modern nagyüzemet." Megpróbál robbantani: „Ha a társadalomban levő sok mozdulatlan energiát föl lehetne szabadítani, jelentősebb lenne az atomrobbantásnál". Ez az egyik lényeges probléma. De hogyan? Levegő kell a halaknak — oldja meg Laci —, a szabályos csövön nem jön be elég oxigén. De ezt egy nagy csalódás árán — és maszekolással szerzett pénzen?

A MÁSIK FŐ KÉRDÉS: a fiatalok bekapcsolása, hol és hogyan. Vajon kimondottan munkásfiatal-e Fonyad Laci, a főhős? Túl sematikus lenne; a családi hátterével (meghalt apa, elment mama; nevelőszülők adtak pénzt), két darab farmerrel, tanulnivágyással, bukásokkal, karrierrel. Úgy érzem, valamennyi fiatal problémáját tolmácsolja (nem hagynak dolgozni. Ahol szervezetlenség miatt nem igazán munka a munka, a bér sem az. Lakás). S valamennyiünk **útkereső, vibráló negatívumait** egyrészt ő, másrészt a rossz oldalukról bemutatott egyetemisták mutatják. A lány: gyakorlattól (mennyi egy kiló zsír) messzeálló filozófus. A fiúk: felülről jövő hang (. . . te öreg, nincs egy hajókoffered . . .), sajátos ál-világ.

Nem csak ilyen fiatalok, munkások, vezetők, szociológiai térképek, vállalatok vannak. Ez valamennyiből a szűrőn fennmaradó rossz. Tehát igaznak érzem: nem kerek történet, negatív csokor.

A jó törekvések miért nem sikerülnek, mi az a mindenütt ott levő, megfoghatatlannak tűnő akadály, amely gáncsol?

Épp ez az újra feltett nagy kérdés! A disszidálások, és általában a szakítások ritkán követnek szigorúan kauzális törvényeket.

AD-E A FILM MEGOLDÁSOKAT? „Én dolgozom, másokra bíztam a hatalom gyakorlását" — mondja irórikusan Laci. De képviseleti demokrácia helyett elektromos „cserépszavazás" — nevetséges. „Akasztani jó?" — „Attól függ, miért és kit akaszt". — „Ezt megehetitek". Forradalmi erőszak vagy emberbarátság? És hogyan lehet kitolni a plafont, hogy 160 centiméter felettieknek se kelljen lehajtott fővel járni?! „Megy az idő, én csak várok valamire. Hogy valami értelmes történjen" (Laci). „Szűz vagy?" — „Már nem — Mit akarsz csinálni? — Használni akarok" (Laci, Judit).

Hogy lehet robbantani, kitörni? Óvatosan. Akkor „fél év múlva együtt vadászhatok Dragonicscsal".

Megvan a kitörés útja. Tanulni kell, hogy ne csak a forgácsolókést, hanem az egész gyárat lássuk. De ez a kitörési út rém groteszkül indul. Nincs munka, és Laci egy ládán ülve tanulja: Fred is a busy worker . . .

És amit a film vége ad: újrakezdés — navigare necesse est alapkoncepcióval. — Ez inkább újra kérdőjel, mint megoldás.

Tetszett a film? Nagyon. Jó film? Nem!

Kellenek az újra feldobott, merészen, világosan rajzolt kérdőjelek. Hogy ne felkiáltások és pauzák között ringassuk magunkat. A gyerek is kérdezéssel kezd, és sokáig kérdez. Egyszer majd felnő.

Koncz Gábor
II. évf. népgazd.

TDK-ülésszak március 22—24. között!

Az egyetemen folyó oktatás célja olyan szakemberek nevelése, akik nemcsak az elengedhetetlen szakmai alapismeretekre tesznek szert, hanem az önálló kutatómunka személyi feltételeivel is rendelkeznek. A jelzett kettős célkitűzés megvalósításának felmérésére igen hasznos eszköz a tudományos diákköri mozgalom. Egyetemünkön a TDK-mozgalom már eddig jelentős eredményeket mutatott fel, a további eredmények felmérésére a március 22—24. között rendezendő TDK-ülésszak biztosít lehetőséget. A Tudományos Diákköri ülésszak szervezési munkálatait a KISZ-vb tanulmányi felelőse, **Forgács Csaba** vezeti. Tőle kaptuk az alábbi információkat.

— A február 20-i leadási határidőig a TDK-ülésszakra körülbelül 80 dolgozat érkezett be. A pályamunkákat már eljuttattuk a téma jellegétől függően az illetékes tanszékekre, amelyek március 5-ig értékelik a dolgozatokat.

1. **A téma jellege, elméleti vagy gyakorlati jelentősége, felhasználhatósága alapján maximálisan 3 pont szerezhető.**
2. **A dolgozat stílusa, szerkesztése 1-től 5 pontig terjedően jutalmazható.**
3. **A témához tartozó irodalom ismerete és felhasználása révén maximum 5 pont szerezhető.**
4. **A korszerű kutatás metodikai követelményeinek megfelelő, önállóan továbbfejlesztett kutatási módszerek alkalmazásai 5 ponttal növelhetik a dolgozat értékét.**
5. **Az elért eredmények jelentőségük alapján 1-től 10 pontig terjedően jutalmazhatók.**

Az elmondott értékelési elvek alapján a maximálisan megszerezhető 28 pont elérése tehát igen jelentős követelményeket támaszt a dolgozatok készítőivel szemben. A tanszéki értékelések ismeretében készülnek, határozzák meg a publikálásra és nyilvános ülésszakokon ismertetésre és megvitatásra kerülő dolgozatokat.

A dolgozatok száma valamivel több, mint a tavalyi országos TDK-ra egyetemünkről beadott tanulmányok száma.

A pályamunkák minőségéről egyelőre nincsenek még információink, mindenesetre nagyon örvendetes, hogy **12 dolgozat érkezett idegen nyelven.** A dolgozatok megoszlása az egyes tanszékek között egyenetlen, míg az ipargazdaságtan tanszék 10 dolgozatot kapott, a jogi és a nemzetközi kapcsolatok tanszékek, a marketing kutatócsoport egyetlen dolgozatot sem kapott.

Egyetemünk TDK-ülésszakának külföldi vendégei is lesznek, így az idegen nyelvi szekcióban számítunk három lengyel egyetem képviselőjére, a berlini, pozsonyi és szófiai főiskolák küldötteire is.

— Késedi —

II. rész

Számokban a vizsgaidőszak

Amikor a „Számokban a vizsgaidőszakról" című cikk I. része a KÖZGAZDÁSZ február 18. számában megjelent, akkor még nem álltak rendelkezésre részletes kimutatások a tanulmányi és vizsgaeredményekről. Most már ezek is elkészültek, s a cikkíró legnagyobb gondja, hogy az előtte fekvő kb. 200 táblából melyiket válassza ki és elemezze. A táblák nagy része létszám, foglalkozási, jövedelmi kategória, lakhely és nem szerint tartalmazza az eredményeket. E táblákat elkészítették évfolyamonként, karonként, szakonként és összesen bontásban. Nézzük például az egyetem összes I—V. évfolyam nappali tagozatos hallgatók megoszlásáról készült táblát. Az első sorból megtudjuk, hogy 2253 hallgató összátlag eredménye 3,53. Ebből a 151 paraszt származású hallgató 3,6, a 496 munkás származású 3,5, míg a többi egyéb kategóriába tartozók átlaga 3,54. Érdemes megnézni a jövedelemkategóriák szerinti megoszlást is.

Ezek szerint a hallgatók 50%-a tartozik a IV. V. kategóriákba, s az átlageredmények itt a legalacsonyabbak 3,51; 3,53.

Egyébként e kategóriák között magasan az V. kategória a legnépesebb 752 fővel (33%).

Az 1350 női hallgató nemcsak létszámban múlja felül a férfiakat (903), hanem az elért eredményekben is. (3,55; 3,52).

Igen tanulságos ugyanez adatokat szakonkénti bontásban megnézni, ekkor természetesen csak a II. IV. évfolyamok egyesített adatait vesszük számításba. A legjobb eredményt a tervmatematikusok érték el. Átlageredményük 4,33, bár ebben benne van az V. évfolyam átlaga is, amely különösen magas 4,72. Utánuk következik a nemzetközi szak 4,23. Magasak az átlagok még a tanári szakokon (tanári D 3,96). Alacsony átlagokat találunk a közlekedés és pénzügy szakoknál (mindkettőnek 3,52), a legrosszabb eredménnyel pedig a belkereskedelmi szakosok büszkélkedhetnek 3,4-del. Nem lenne hiábavaló fáradtság annak megvizsgálása, hogy mik azok a tényezők, melyek az átlageredmények ilyen nagy szórását okozzák, hiszen nyilvánvaló, hogy nincs akkora képességbeli különbség a tervmatematikusok és a belkereskedelmi szakosok között, mint amelyeket az átlageredmények tükröznek.

Érdemes megnézni a munkás—paraszt és az egyéb származási kategória szerinti megoszlást.

E szerint a munkás—paraszt származású hallgatók aránya az összhallgatók százalékában az ún. „elit" szakokon a legrosszabb. Így a nemzetközi szakon 13%. Igen rossz az arány még a közlekedés szakon 14%, a külker szakon 20%. Jobb az arány a belker szakon, 30%, ipar szakon 35%. A legmagasabb pedig az agrár szakon 52%.

Ezeket az adatokat kis kritikával kell fogadni, mert nehezen hihető, hogy a IV. évfolyam belker szakán csupán 1 parasztszármazású hallgató járna.

A szakok közti nemek szerinti megosztásról jó keresztmetszetet nyújt a következő három adat: az ipar szakon majdnem kétszer annyi nő tanul, mint férfi, a külker szakon az arány 50—50%, míg a nemzetközi szakon kétszer annyi férfi hallgató tanul, mint nő.

A táblákat böngészve kitűnik, hogy az átlageredmények évfolyamonként emelkednek. Például míg az I. évfolyam átlageredménye 3,15, addig az V. évfolyam tanári B szakának átlaga 4,88 vagyis a szak 20 hallgatójából 15 kitűnő rendű volt!

Azt hiszem nyugodtan mondhatjuk erre, hogy ez már túlzás, s egészen biztosan nem a hallgatók táltosodtak meg, hanem a normák körül van egy kis baj.

Még hosszú oldalakon keresztül elemezhetnénk a fent említett táblákat, s akkor még mindig nem szóltunk a hátralevő 180-ról.

De ez nem is feladatunk. A baj ott kezdődik, hogy ez másnak sem feladata. Jelenleg egyetlen tanszék egyetlen kutatócsoport sem foglalkozik az adatok feldolgozásával, elemzésével.

Pedig a statisztikai ill. szociológiai tanszék igen érdekes és hasznos tanulmányokat készíthetne ezekből az adathalmazokból.

Például lehetne elemezni a tanulmányi eredmény és lakhely, illetve jövedelmi viszonyok között van-e korreláció. Ha van, vizsgálni kell, hogy miért? Ha a miérteket nem keressük, akkor nincs valódi eredmény.

Miről is van szó? A gépi adatfeldolgozást négy félévvel ezelőtt vezették be egyetemünkön. Az első évben a feldolgozás lyukkártyával történt, s a másodévben vitték be először az adatokat elektronikus számítógépekbe. Talán kevesen tudják, hogy a vizsgaeredmények ilyen jellegű feldolgozása egyedülálló hazánkban. A gépi programot **Könyves Tóth Kálmán** készítette el. Mint tudjuk, az elektronikus adatfeldolgozás nem olcsó mulatság. Elemző tanulmányok híján eddig csak két haszna volt. Az egyik, hogy a tanszéket munkafegyelemre szoktatta rá, a másik pedig, hogy témát adott a Közgazdásznak.

— Mindenesetre volna egy javaslatom... Ha eddig megvoltunk az adatok elemzése nélkül, megleszünk jövőre is? A feldolgozás költségeit pedig hasznos lenne, ha ösztöndíj kiegészítés címen szétosztanánk a hallgatók között?

— Vagy inkább elemezzünk?!

EGERSZEGI CSABA

	Megnevezés	Kitünő	Jeles	Jó	Közepes	Elégséges	Elégtelen	Összesen	Atlageredmény
	Létszám össz.	57	166	851	889	102	188	2253	3,53
Foglalkozási kategória	Mezögazdasági fizikai	5	11	54	71	3	7	151	3,60
	Nem mezögazd. fizikai	14	32	182	196	21	51	496	3,50
	Egyéb	38	123	615	622	78	130	1606	3,54
Jövedelem kategória	I.	11	19	86	99	8	14	237	3,57
	II.	8	29	147	151	15	29	379	3,55
	III.	9	36	169	174	21	33	442	3,54
	IV.	7	26	142	155	16	36	382	3,51
	V.	16	52	286	289	38	71	752	3,53
	All. eltartott								
	Külföldiek	6	4	21	21	4	5	61	3,50
Lakhely	Budapesti szülőknél	26	83	45	431	55	83	1128	3,55
	Albérlő	0	6	38	56	14	21	135	3,23
	Vidékről bejáró	0	0	20	22	3	1	46	3,44
	Kollégista	30	76	341	380	29	83	939	3,56
	Egyéb	1	1	2	0	1	0	5	3,70
Nem	Férfi	20	68	333	340	47	95	903	3,52
	Nő	37	98	518	549	55	93	1350	3,55

A felét

még megmenthetjük

A másik felét már nem.

Február 15-én új porcelán kistányérokkal lepte meg a menza az étkezőközönséget. Guszta kék csíkkal a szélén. Az embernek rögtön bűnös gondolatai ébrednek...

Kíváncsi lennék, tettem fel a kérdést Gizi néninek, a menza vezetőjének egy héttel később, 22-én, hogy hány kék csíkot tudnának még megszámolni. — Semmi akadálya, jöjjön vissza holnap, addig készítünk egy kis leltárt. Izgatottan vártam az eredményt, talán, mert valamikor ádáz ellensége voltam azoknak a görbe aljú, repedezett műanyag-tányéroknak, melyek alján minden késnyom megiátszott, és oldala több száz ebédről tanúskodott lemoshatatlanul. Ha a porcelánok eltűnnek, megint visszatér a műanyag?

A leltár elkészült.

Az 500 kistányérból 237 hiányzott. Csaknem a fele! Egy hét alatt! A porcelán levesestányérból, mintha már telítődne a szükséglet: „csak" 58 tűnt el. A második fogást szintén porcelánban tálalják: 34 hiányzott. Egy hét alatt nyoma veszett 33 villának, 24 késnek, 20 kanálnak, 68 vizespohárnak. A heti hiány: 3225,— Ft.

Szép.

— zu —

KÉKESI KATALIN:

A jelen a számítástechnikáé!

A tudományok történetében páratlan az a gyorsaság, amellyel — alig két évtized alatt — az informatika (számítástechnika) betört a tudományok szinte valamennyi területére. A tudományos-technikai forradalom elemeként pedig elfoglalta helyét a gazdasági életben és az oktatásban is. Ezzel azonban térhódítása korántsem fejeződött be!

Születése 1948-cal datálható, amikor Wiener a nevéhez fűződő tudományt Cybernetics or... c. művében kibernetikának keresztel el. „Elhatároztuk — írja egy évvel korábban —, hogy az önműködő vezérlésnek, illetve a hírközlés elméletének az egész területét akár gépről, akár emberről van szó, a kibernetika névvel fogjuk jelölni, amelyet a görög kübernétész, vagyis kormányos szóból képeztünk... a hajó kormányszerkezete valóban a visszacsatolási mechanizmusok egyik legkorábbi és legjobabn kifejlesztett formája." A kibernetika létrejöttének ideje nem véletlenül esik oly közel a második világháború éveihez. A kibernetika alapkérdését tulajdonképpen a haditechnika tette fel. A német bombázásoktól szenvedő Angliában lázasan kutatták, miképpen lehetne a helyzetüket gyorsan változtató bombázókat a lövedékekkel követni. A lőelemek automatikus irányítása az emberi reakció számára megoldhatatlannak látszó feladatot teljesített sikerrel. S mint már annyiszor, a haditechnika vívmányát a tudósok — amint tehették — a „békés" tudományokban hasznosították. Létrejöttek az automaták, s a működésüket megalapozó elméleti rendszer: a kibernetika.

Századunk a megvalósult fantasztikumok csillagképében született. Idegen égitestre tettük a lábunkat, üzenetet válthatunk a világűrrel, mesterséges energiaforrásokat teremtettünk, az ember évezredes tapasztalatai mellett az anyag évmilliárdos tudását is használjuk alkotásainkban.

Segítőtársat szerkesztettünk magunknak, s tudásunk egy részét ő őrizheti számunkra. Egy akkora kockában, amekkorában már nem fér el egy cserebogár.

Tanui voltunk gondolata születésének, s elektródákba, mágnesszalagokba, nyomtatott áramkörökbe épülésének. Berobbant az életünkbe. Holnap munkatársunk lesz.

A repülő fagalambtól a számológépig

Az automaták ősét az időszámításunk előtti évszázadokban Arkhütasz alkotta meg, aki olyan fagalambot szerkesztett, amely repülni is tudott. Herón automata színészei már nyolc képből álló színdarabot tudtak bemutatni a trójai hősök emlékére. A mozgást utánzó ötletes szerkezetek utódai a középkorban az óraszerkezettel összekapcsolt táncoló, stb. figurák. Hogy az élő szervezet mozgásának utánzása mindig is foglalkoztatta az embert, bizonyítja, hogy a renaissance univerzális gondolkodója Leonardo da Vinci is szerkesztett egy automata oroszlánt. Az automaták legfontosabb tulajdonsága — az önszabályozás, ill. önellenőrzés képessége — azonban még hiányzott ezekből a „gépekből". S mint a technikai próbálkozások annyi más sikere, ez is az ipari forradalomban vált lehetségessé. James Watt gőzgépének regulátora már a visszacsatolás elvén működik, információt kap a gőznyomás mértékéről, s az információk alapján vissza is hat rá, vagyis szabályoz.

Az említett „automaták" meghatározott program szerint „cselekedtek", ez a program azonban mindig azonos mozgást kényszerített a szerkezetre. Jacquard francia feltaláló szövőszéke a XVIII. század elején azonban már lyukkártyás programozással működött, s a lyukkártyák, illetve a perforációk változtatása a gépet alkalmassá tette, hogy működését változtassa.

A mai értelemben vett automaták kellékei közül már csaknem valamennyinek a kialakulását áttekintettük, viszont hiányzik még a közös nyelv, a számok nyelvének megjelenése. Az első számológép Pascal nevéhez fűződik. Pascal összeadó- és szorzógépe csupán a számolási műveletek végzését gyorsította meg, de az élő és élettelen rendszerek „automatizmusának" — ideg-, vérrendszer, távközlés stb. — párhuzamba állítása csak úgy lehetséges, ha „közös nevezőre" tudják hozni e folyamatokat.

A fizikai és biológiai automaták közös nyelvére Kolmogorov szovjet matematikus talált rá, aki a valószínűséget tette „mértékegységgé" az információelméletben. A jel, azaz az információ statisztikai valószínűségi természete révén összekapcsolódott az automatával, illetve a programozással.

Számítógép — feltételekkel

A rövid fennállásuk óta immár a harmadik generációban lépő — félvezetőkkel működő — automaták sokoldalú használhatósága természetszerűleg létrehozta az igényt (s adta meg a lehetőséget), hogy a tudományos kutatás mellett a gazdálkodás segítésének is eszközei legyenek. Magyarországon is számtalan sürgetője akadt az elmúlt másfél évtizedben az ügyvitel, az adatfeldolgozás, munka- és bérgazdálkodás, a tervezés, stb. gépesítésének. A fejlett országok ezeket a feladatokat már valóban megoldották, s a vállalatoknál kétségtelenül gyorsabbá, pontosabbá és olcsóbbá tehették az adatszolgáltatást, a szervezést, sőt az irányítást is. A racionaliás és a gazdaságosság fogalomkörének azonban központi helyet kell elfoglalnia a közgazdasági gondolkodásban, s társulnia kell az intenzív gazdasági fejlődés megfelelő szintjével és ütemével ahhoz, hogy a modern számítógépeknek „kaput nyithassunk".

A feltételeket sokáig lehetne még sorolni, mivel azonban csak a legfontosabbakat említjük, a szervezettség megfelelő szintjét emeljük még ki. A feltételek részben az új gazdasági mechnizmussal, részben a gazdaság fejlődésének általános szintnövekedésével, s az intenzív gazdálkodással jöttek létre. A negyedik ötéves terv így már reális célként tűzhette ki, hogy számítógépparkunkat négyszeresére növeljük. Az anyagi fedezet megteremtése önmagában is nagy erőfeszítés.

Egy-egy nagy teljesítményű számítógép ára 50—120 millió forint között mozog, s beépítési költségük is óriási. A költségtényezők között kellene említenünk, mégis inkább oktatásszervezési feladatként vetjük fel a szakemberképzést.

„A puha áru"

A számítástechnikai ismeretek két nagy csoportját a Hard ware (kemény áru, ill. műszaki produkció), illetve a Soft-ware (puha áru, azaz szellemi produkció) kifejezésekkel említi a szakirodalom. Nyilvánvaló, hogy az egyetemünkön jövő tanévvel megkezdődő számítástechnikai képzés Soft-ware ismereteket fog adni.

Anélkül, hogy a számítástechnikai képzés egyetemünkön megvalósuló egész mechnizmusát leírnánk — erre a következő részben kerül sor — körvonalazzuk azt az oktatási feladatot, amelyet a számítógépek gazdasági hasznosítása mindenképpen igényel.

A számítástechnikai alapismeretek még csupán azt segítik elő, hogy a közgazdász képes fogalmat alkotni magukról a gépekről, valamint gazdasági alkalmazásuk lehetőségeiről, szükségességéről. Mondhatjuk úgy is, hogy valamennyi közgazdásznak tisztában kell lennie a gazdasági folyamatok „gépi nyelvre" fordításának lehetőségeivel és korlátaival.

A rendszerszervezők már a számítástechnika specialistái, akik a gazdasági szakterületről kapott feladatokat a vállalat adatfeldolgozási és döntési modelljébe beillesztik, megszervezik a szükséges adatbázist és adatáramlást, a számítások eredményeit elemzik — természetesen számítógép segítségével — s a következtetésekkel sem maradnak adósak.

A modellalkotó közgazdászok alakítják ki a rendszerszervező által megfogalmazott, számítógépen „működtethető" gazdasági modell matematikai megfelelőjét, végzik annak algoritmizálását, s kísérik figyelemmel a számítások befejezéséig.

S végül, a specialisták harmadik csoportja: a programozók. Matematikus közgazdászok, akik a modellekhez, s a rendelkezésre álló számítógéphez igazodó programokat elkészítik (kész program esetén alkalmazzák), azokat a gép Soft-Ware-jébe beépítik, s a gazdasági feladatok programcsomagjait szükség szerint hasznosítják.

A szakembereknek ez a 3 csoportja a számítógépek alkalmazásához nem csupán segítőtárs, hanem ők a gép munkaadói. Az automaták mind szélesebb körű hasznosításáért folyó küzdelemben képviselik és megfogalmazzák a gazdasági élet és a közgazdaságtan gyakorlati, elméleti igényeit egyaránt.

(Következő számunkban folytatjuk.)

Avatás — győzelemmel!

HIVATALOSAN IS MIÉNK AZ ÚJ TORNATEREM — NEGY NB I-ES CSAPAT A KÖZGAZDÁSZ-KUPÁÉRT — KI KORÁN KEL?...

A nagy eseményről már 2 (kettő) nappal előbb értesülhettek egyetemünk hallgatói. Két füzetnagyságú (20 cmx20 cm) fecni hirdette a négy NB I-es női röplabdacsapat idénynyitó tornáját a Közgazdász Kupát. Arról persze még kevesebben tudtak, hogy ez egyben a sok huzavona után elkészült Kinizsi utcai tornaterem ünnepélyes átadását is jelentette. (A játékcsarnok különben gyönyörű, viszont a verseny propagálása még nem éppen NB I-es...)

A meghívott három csapat, az elmúlt évi bajnokságban az NB I második felében végzett, így a torna jó alkalom volt az erőviszonyok összehasonlítására. Egyébként minden mérkőzés összesen három játszmából állt, s minden nyert játszma egy pontnak számított. Az első mérkőzést első és második csapatunk játszotta. A „még fiatalabbak" nem késztették nagy erőpróbára a „fiatalokat", így ők félgőzzel is simán nyertek **3:0-ra.** A következő két mérkőzésen — bár két játszmát vesztettek — a székesfehérváriak győztek.

Ezután jött a Közgáz II. A Díjbeszedők elleni mérkőzés első játszmáját verejtékes küzdelemben — a közönség harsány biztatása közepette — megnyerték, de aztán meg kellett hajolniuk az NB I-es csapat nagyobb tudása előtt. Így is szép bravúr volt.

Ezt követően a „nagyok" imponáló fölénnyel ismét 3:0-ra nyertek az Almásfüzitői Timföld ellen.

Másnap, vasárnap már korán reggel benépesült a tornaterem.

... Ki korán kel, játszmát is nyer! ezt gondolhatták második csapatunk játékosai, s ez sikerült is. A szombati pontszerzés után, vasárnap az Almásfüzitőt kapták el egy játszmában, s ezt az újabb sikert még nagyobb taps jutalmazta. Különösen **Pilinyi** és **Ocskó** játszott remekül minden mérkőzésen, de a többiek sem vallottak szégyent. Mindenesetre rendkívül megnyugtató az a tény, hogy ilyen jó együttesünk.

Az elsőség kérdése a Volán —Közgáz I. mérkőzésen dőlt el. A fehérváriak a második napon nagyon feljavultak, és az első játszmát meglepetésre biztosan nyerték. Nagyon idegesen játszottak ekkor a mieink. A második, az első hely szempontjából döntő fontosságú játszmában visszatért az önbizalmuk. Egyre nagyobb kedvvel játszottak, a fehérváriak pedig nehezen találtak ellenszert csapatunk ragyogó játékára.

Dencsiné „padlószaggató" leütései, majd több látványos ejtés mind gyakrabban ragadtatta tapsra a jelenlevőket. Sikerült megnyerni a második játszmát, s ezzel megvolt a végső győzelem.

Ennek ellenére szép számú közönség gyűlt össze szombaton. 20-án délután az ünnepélyes megnyitóra, majd izgulta végig a látványos játékot.

Az ünnepélyes megnyitó előtt, egyetemünk rektora dr. Szabó Kálmán fogadást adott az egyetem tanácstermében, amelyen megjelent: **Kovács János,** a BTS elnökhelyettese, **Pósa Zsolt,** a Művelődésügyi Minisztérium főelőadója, **Borovitz Tamás,** a Magyar Röplabda Szövetség főtitkára, **Zala Jenő,** az MTS IX. ker. Tanácsának elnöke, **Lochmayer György,** a MAFC elnöke, **dr. Bessenyei Lajos,** az egyetemi párt-vb tagja, **dr. Kreskay Ferenc** Ker. kari dékán, **dr. Barna Gyula** iparkari dékán, **Molnár Sándor,** a Testnevelési tanszék vezetője.

A fogadás után a megjelentek részt vettek az ünnepélyes megnyitón, majd megtekintették az első napi mérkőzéseket.

Dr. Kreskay Ferenc, a kereskedelmi kar dékánja megnyitó beszédében üdvözölte a jelenlevőket majd hangsúlyozta, a tornaterem birtokba vételének jelentőségét. Mint mondotta *„az új létesítmény sok hallgatónk számára biztosít kedvezőbb feltételeket mozgásigényeik kielégítéséhez, s hogy ez mit jelent az ember életében — különösen a szinte egyoldalú szellemi tevékenységet folytató egyetemi hallgatók életében — szükségtelen magyarázni".*

Az ünnepélyes bevezetés után a sportolók vették át a főszerepet.

Öt csapat — a Székesfehérvári Volán, az Almásfüzitői Timföld, a Budapesti Díjbeszedők SK, valamint újonc NB I-es csapatunk a Közgazdász SC első és második együttese kezdte meg a nemes versengést az egyetemünk rektora által felajánlott kupáért.

Egy első helyezettnek azonban nem illik kikapni, ezért a harmadik játszmában is nagyon igyekeztek, és ezt az erőfeszítésüket is siker koronázta. Így veretlenül lettek elsők.

VÉGEREDMÉNY:

1. Közgáz I.	**11 pont**
2. Volán	**8 pont**
3. Almásfüzitő	**5 pont**
4. Díjbeszedők	**4 pont**
5. Közgáz II.	**2 pont**

Molnár Sándor, a Testnevelési tanszék vezető tanára köszöntötte a torna első helyezettjét.

Reméljük, ez a győzelem elindítója lesz újabb sikereknek. Annál is inkább, mivel szinte valamennyi szakosztályunk ebben az új, a mai igényeket minden tekintetben kielégítő csarnokban készülhet fel a különböző bajnokságokra. Az ő edzéseik mellett, természetesen bőven jut idő bármilyen teremben űzhető sportág házi bajnokságának megrendezésére. Mindenkinek szüksége van mozgásra, sportra. Itt a nagy lehetőség. Csak ki kell használni!...

KAPLAR F. JÓZSEF

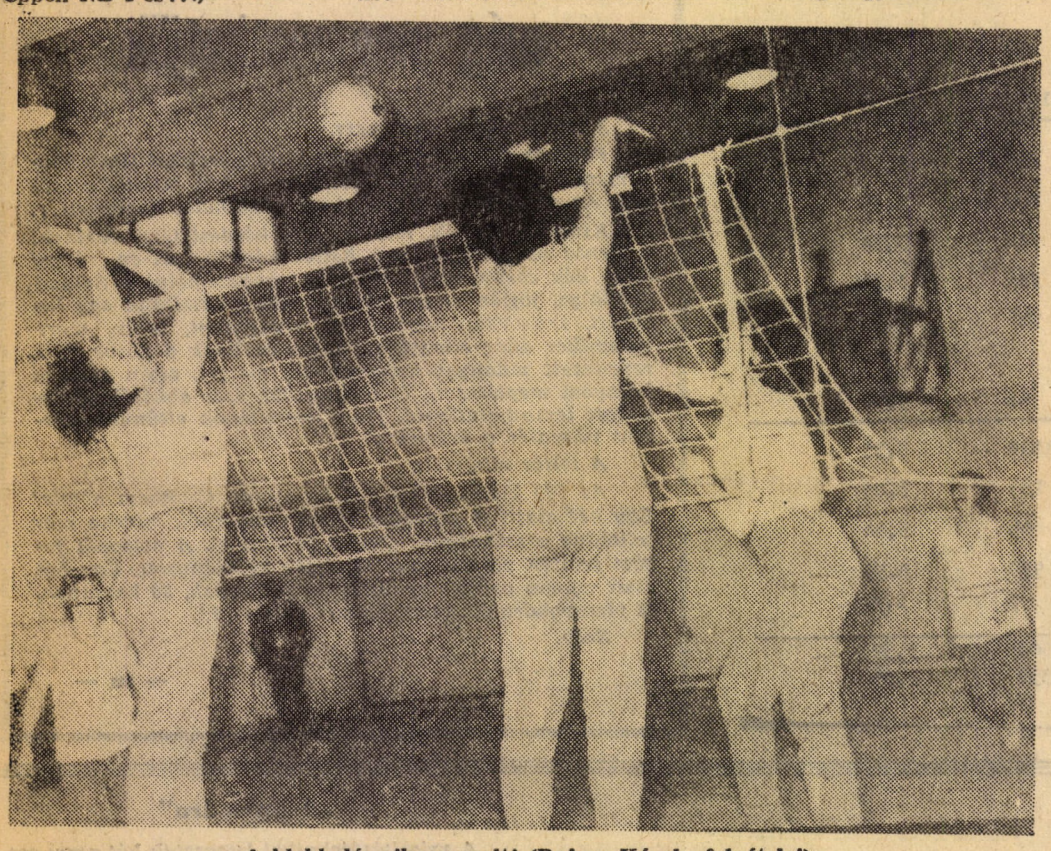

A blokkolás sikeres volt! (Bajusz Károly felvételei)

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Felelős szerkesztő: KINCSES GYÖRGY

Budapest IX. Dimitrov tér 8

Telefon: 186—850/138

Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat

Készült a Szikra Lapnyomdában

POL-KVIZ

...A Vatikán politikája a fejlődő országokkal kapcsolatban; A Szovjetunió politikai stratégiája Ázsiában; Gazdasági, politikai kapcsolatok a tőkés Európa és az USA között; Haladó reformok Dél-Amerika életében; Közel-keleti események! Ennyit sikerült megtudni a pénteki pol.-kvíz szervezőitől. Ebből az öt témakörből választ majd ki hármat és készít belőlük 8—8 kérdést a „zsüri" — Patkó Imre, a Nemzetközi Szemle főszerkesztője. A fenti témák alkotó és formabontó feldolgozása várható!

A vetélkedő után ismét Dupla vagy semmi lesz! A nyeremények ezúttal a helyszínen átvehetők!

A verseny állása a harmadik forduló előtt:

I. évf. 62,5 pont.
Ált. kar: 59,5 pont.
Ker. kar: 58,5 pont.
Iparkar: 55,5 pont.

Pol.-kvíz: március 5-én, pénteken, este 7-kor a klubban!

—yÁ—

Film-kritikánk...

„BILINCS ÉS MOSOLY"

NAGY JÁNOS KARIKATÚRÁI

Jó éjszakát!

— Hé, keljen fel az ágyamból!

— Mit akarsz? Nem látod, hogy alszom?! Örülhetnél neki. Miért ébresztettél fel?!

— Hogy, hogy miért?! Le akarok feküdni!

— Nehezen! Szűk ez az ágy kettőnknek!

— Hmm. Egyáltalán, ki maga?

— A lelkiismereted.

— Mivel tudja igazolni?!

— Azzal, hogy mindjárt képen vláglak. Vakard meg a hátam, viszket!

— Tudja mit?! Adok magának két percet, hogy eltűnjön! Azt se bánom, ha kleptomániás, csak menjen! Álmos vagyok.

— Na, és az akasztót ki varrja fel a kabátodra? Az üres üvegeket ki váltja vissza? A közérttől egy ugrásra van a Patyolat.

— Mondja, fürdött maga, vagy piszkosan feküdt az ágyamba?

— Azóta sem láttam vizet, amióta megfogadtad, hogy tanulni fogsz. Ami azt illeti, már eléggé viszketek!

— Tűnjön el, vagy hívom a rendőrséget!!

— Ne izgulj! Különben tegezhetsz, én vagyok az idősebb!

— Hmm. Idealista vagy. Ha nem tudnád, én vagyok az idősebb!

— Engem akarsz meggyőzni?!

— Nekem elhiheted! Majd kölcsön adom a dial mat jegyzetem, abból sokat tanulhatsz.

— Tegyük fel! De mi van a matekkal?! Az a szép, hosszú levezetés.....

— Na, jó! Azt nem mondtam komolyan. Minek erőlteted?!

— Aztán majd szidsz, mint szódás a motorbiciklijét. Pedig épp olyan árta'lan vagyok, mint múltkor, amikor blicceltél a villamoson.

— Ne vedd úgy a szívedre! Ha kimászol az ágyból, meghívlak egy pohár borra!

— Le akarsz itatni! Jellemző rád! Ám a zsebkendődön egy csomó azt súgja, hogy ne barátkozzak veled.

— Na, látod! Kopj le az életemből!

— És a szőke?!

— Az enyém!

— Akkor maradok! Pá! Lehunyom a szemem.

— Hé, várj! Megígérem, hogy holnap bemegyek a szemináriumra! Abbahagyom a dohányzást!

— Ha-ha.....

— Te csak ne nevess! Megkeresem a munkakönyved és elbocsátlak. Méghogy feküdni munkaidőben?! Ki látott ilyet?? A végén még elgyengülsz a sok pihenéstől. Azért szívtam el ma is két doboz cigarettát.

— Gondold meg az elbocsátást! Manapság ilyen kevés beváltott ígéretért nehéz lelkiismeretet szerezni. Na, és a megbízhatóság?

— Ne furdalj! Kapok jobbat nálad. Az talán egy kis borravalóért szemethuny a fogorvos felett!

— Gyáva! Mondtam, hogy huzasd ki!

— Mondtad, mondtad! A kötelező irodalommal bepaliztál. Mégsem kérdezték!

— Én is tévedhetek!

— Na, látod! Őszinte gyerek vagy. Persze a harmadik üveg sörnél se volt igazad! Megihattam volna.

— Szóval.....

— S hidd el, hogy szeretem azt a lányt!

— Hát.....

— Ne hápogj! Kelj fel, és tisztítsd ki a cipőmet! Utána nézd át abból a könyvből a hátralevő negyven oldalt! Azt az inget is kimoshatod!..... És a .....

— Jó, jó, megyek már! Ne sürgess!

— Te a kabátomon az akasztót.....

— Meglesz!

— A Patyolat.....

— Holnap!

— Kíváncsi leszek! Végre, hogy kikászálódtál az ágyból! Valóban megmosakodhatnál!

— Rajtad múlik!

— Jó, majd gondolkozom rajta. Most menj, csináld, amit mondtam! Álmos vagyok.

— Izé..... Nincs egy ötvenesed a hét végéig?!

— Már megint ital? Nő? Kártya? Agárverseny?.....

— Adsz, vagy nem adsz?!

— Ott van az asztalon, csak tűnj el!

— Hha, könnyű neked! Bezzeg egy lelkiismeretnek! Ilyen fizetés mellett!

— Na, szia!

— Szia. Holnap a rendes időben, a szokott helyen!

— Ott leszek.

— Jó álmokat!

Tormai László
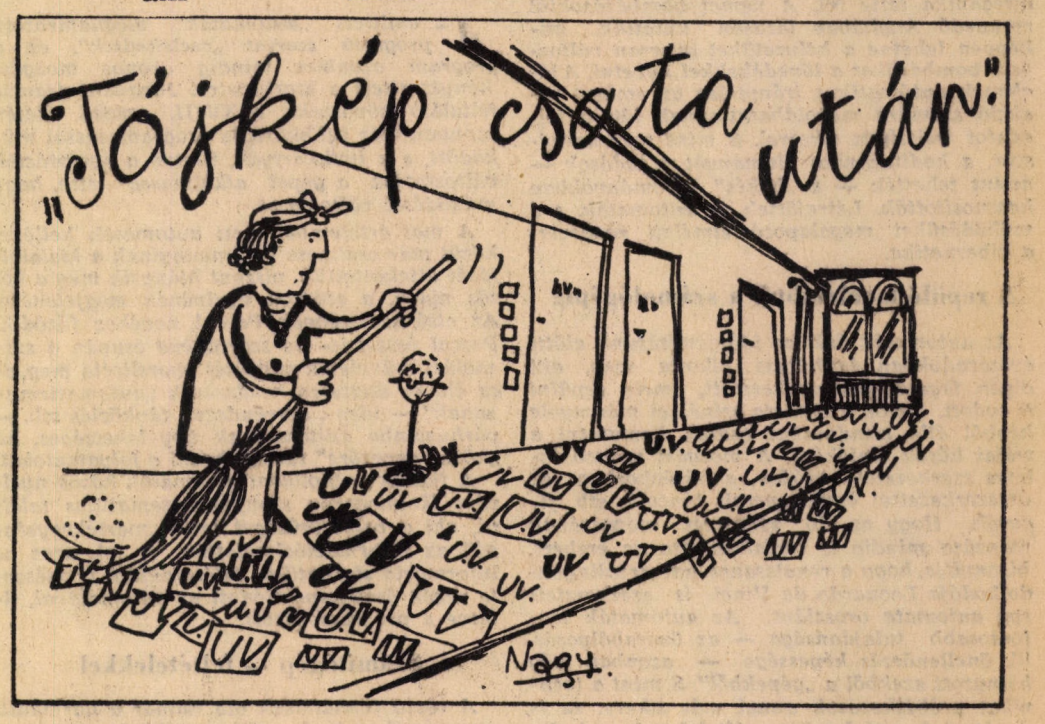
„A Skarlátruhás NŐ..."